

### กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงกลวิธีการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยใช้แนวคิดเรื่องการจำแนกประเภทกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark, 1981) กับการวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบทางความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยตามแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วรรณลักษณะของไนดา (Nida, 1975) และผู้วิจัยแสดงค่าสถิติของการใช้กลวิธีในการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากการหาอัตราส่วนร้อยละ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลสำนวนภาษาอังกฤษจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษที่ได้รับรางวัล Academy Awards สาขาบทภาพยนตร์ดั้งเดิมยอดเยี่ยม ค.ศ. 1994-2004 และได้รับการแปลเป็นภาษาไทย จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่

1. Pulp Fiction ของ Quentin Tarantino และ Roger Avarry ค.ศ. 1994
2. The Usual Suspects ของ Christopher McQuarrie ค.ศ. 1995
3. Fargo ของ Ethan Coen และ Joel Coen ค.ศ. 1996
4. Good Will Hunting ของ Ben Affleck และ Matt Damon ค.ศ. 1997
5. American Beauty ของ Alan Ball ค.ศ. 1999
6. Almost Famous ของ Cameron Crowe ค.ศ. 2000
7. Gosford Park ของ Julian Fellowes ค.ศ. 2001
8. Lost in Translation ของ Sofia Coppola ค.ศ. 2003
9. Eternal Sunshine of the Spotless Mind ของ Charlie Kaufman ค.ศ. 2004

ผู้วิจัยศึกษาสำนวนภาษาอังกฤษตามที่ได้คัดเลือกสำนวนตามเกณฑ์จากที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 (น.10-11) คำว่า “สำนวน” ผู้วิจัยหมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรงตามรูปภาษาสื่อความหมายพิเศษเฉพาะตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เป็นความหมายในเชิงเปรียบเทียบของของสองสิ่งที่มีคุณสมบัติ หรือลักษณะที่ร่วมกันหรือต่างกันบางอย่าง สำนวนจะเป็นการนำเสนอความคิดใดความคิดหนึ่งโดยผ่านถ้อยคำซึ่งอ้างถึงอีกสิ่งหนึ่ง สิ่งนั้นเท่ากับมีบทบาทเป็นสื่อให้เราเข้าถึงความคิดที่กล่าวถึงในตอนแรก รวมถึงสำนวนที่ประกอบด้วยคำกริยาตามด้วยคำบุพบท เนื่องจากมีคุณสมบัติตรงกับคำนิยามของสำนวนดังกล่าว ดังนั้น สำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้

เป็นข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้มี 2 ลักษณะ ได้แก่ จำนวนที่เป็นคำกริยาตามด้วยคำบุพบท เช่น kick out, put off, give up เป็นต้น และจำนวนอื่นๆ ในโครงสร้างต่างๆ ซึ่งอาจเป็นคำ วลี หรือประโยค เช่น breadwinner, make a difference, you can't make bricks without straw เป็นต้น และเป็นจำนวนที่ปรากฏในหนังสือพจนานุกรมจำนวนภาษาอังกฤษทั้ง 12 เล่ม ซึ่งจากข้อมูลพบจำนวนจำนวนทั้งสิ้น 274 จำนวน ดังรายละเอียดในบทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 4.1 การวิเคราะห์กลวิธีที่ใช้ในการแปลจำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

จากแนวคิดในการจำแนกประเภทกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark, 1981) ผู้วิจัยพบว่ามีกลวิธีการแปลจำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย 5 กลวิธี ได้แก่

1. กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ
2. กลวิธีการแปลแบบจำนวน
3. กลวิธีการแปลแบบเอาความ
4. กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์
5. กลวิธีการแปลแบบละความ

ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

##### 4.1.1 กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ

กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ หมายถึง การแปลที่ผู้แปลแปลโดยใช้คำในภาษาฉบับแปล ซึ่งมีความหมายตรงกับความหมายประจำรูปภาษาของคำแต่ละคำที่ปรากฏในจำนวนของภาษาต้นฉบับ เมื่อพิจารณาตามแนวคิดเรื่องการแบ่งกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark, 1981) กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำจัดอยู่ในประเภทการแปลเชิงอรรถศาสตร์ เนื่องจากการแปลที่ผู้แปลพยายามเน้นความหมายของต้นฉบับเป็นสำคัญจึงแปลหรือถ่ายทอดภาษาต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปลแบบคำต่อคำ หรือวลีต่อวลี

สำหรับในภาษาไทยพบมีการนำกลวิธีดังกล่าวนี้มาใช้ในการแปลเช่นกัน จะเห็นได้จากการแปลจำนวนจากนวนิยายภาษาไทยของม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชเป็นภาษาอังกฤษของศิริลักษณ์ ทวีภิรุ้งทวี (2547, น. 45) ซึ่งกล่าวไว้ว่า กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำเป็นกลวิธีที่ผู้แปลจะ

นำคำในภาษาฉบับแปลซึ่งมีความหมายตรงกับความหมายประจำรูปภาษาของคำแต่ละคำในภาษาต้นฉบับมาแปล

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าการแปลแบบคำต่อคำเป็นกลวิธีการแปลที่ผู้แปลจะนำคำในภาษาฉบับแปลซึ่งมีความหมายตรงกับความหมายประจำรูปภาษาของคำแต่ละคำที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับมาแปล โดยที่ความหมายที่ต้องการสื่อของบทแปลภาษาไทยนั้นตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ จากข้อมูลพบการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน 17 สำนวนที่ใช้กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) dream come true

Carolyn : Well, why don't we go into the kitchen? It's a dream come true for any cook. Just filled with positive energy, huh?

เราเข้าไปดูห้องครัวกัน ฝันที่เป็นจริงของแม่ครัวทุกคน มีชีวิตชีวาใช้มัยคะ สะ

(American Beauty, p. 8)

สำนวนภาษาอังกฤษ : dream come true

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : a wish or a dream that has become real (NTC's American Idioms Dictionary, p. 98) (= สิ่งที่ยังหรือต้องการเกิดขึ้นจริง)

สำนวนภาษาไทย : ฝันที่เป็นจริง

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : สิ่งที่ยังหรือต้องการเกิดขึ้นจริง

จากตัวอย่าง (1) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ dream come true หมายถึง สิ่งที่ยังหรือต้องการเกิดขึ้นจริง ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ฝันที่เป็นจริง หมายถึง สิ่งที่ยังหรือต้องการเกิดขึ้นจริง ตามเนื้อเรื่อง ผู้พูด คือ แคโรไลน์ได้พูดกับผู้ที่มาขอดูบ้านก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะซื้อหรือไม่ว่าห้องครัวของบ้านเธอเป็นห้องที่ตกแต่งไว้เป็นอย่างดี มีความเพียบพร้อม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ครบครัน ซึ่งเป็นสิ่งที่แม่บ้านทุกคนหวังว่าอยากจะมีห้องครัวเป็นแบบนี้ โดยให้สำนวน dream come true และผู้แปลได้แปลสำนวนนี้แบบคำต่อคำ คือ ฝันที่เป็นจริง มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวน ได้แก่ dream หมายถึง ฝัน, come true หมายถึง เป็นจริง ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบสิ่งที่ยังหรือต้องการเกิดขึ้นจริงเป็นฝันที่เกิดขึ้นจริง

## (2) junk food

Carolyn : I think we deserve a little junk food, after the workout we had this morning.

ฉันว่าเราควรจะมีกินอาหารขยะสักหน่อย เมื่อเข้าเสียพลังงานไปเยอะ

Buddy : I'm flattered.

ชมผมซะปลื้มเลย

(American Beauty, p. 40)

John : I thought you were anorexic.

เคลลี คุณเป็นโรคเบื่ออาหาร

Kelly : Everybody does. Everybody thinks that, And I'm like "No, I'm not." I eat all kinds I eat so much junk food you wouldn't believe it. It's just cause I have a high metabolism.

ฉันก็ว่า เปล่าไม่ใช่ ฉันกินทุกอย่างนะ ฉันกินอาหารขยะมากกว่าที่คุณคิดอีกเพียงแต่ว่าร่างกายฉันเผาผลาญดี

(Lost in Translation, p. 14)

สำนวนภาษาอังกฤษ : junk food

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : prepackaged snack food that is high calories but low in nutritional value (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 197) (= อาหารที่ให้แคลอรีมากแต่มีคุณภาพต่ำ)

บทแปลภาษาไทย : อาหารขยะ

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : อาหารที่ไม่มีประโยชน์

จากตัวอย่าง (2) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ junk food หมายถึง อาหารที่ให้แคลอรีมาก แต่มีคุณภาพต่ำ ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น อาหารขยะ หมายถึง อาหารที่ไม่มีประโยชน์ ตามเนื้อเรื่อง ผู้พูด คือ แคโรไลน์ และเคลลีได้พูดถึงอาหารที่ให้แคลอรีมากแต่มีคุณภาพต่ำ โดยใช้สำนวน junk food และผู้แปลได้แปลสำนวนนี้แบบคำต่อคำ คือ อาหารขยะ มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวน ได้แก่ junk หมายถึง ขยะ, food หมายถึง อาหาร ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบอาหารที่มีคุณภาพต่ำ ไม่มีประโยชน์เป็นขยะ

## (3) kick out

Jules : We gotta be real fuckin' delicate with this Jimmie's situation. He's one remark away from kickin' our asses out the door.

เราต้องทำตัวดี ๆ กับจิมมี่นะโว้ย ไม่งั้นมันเตะเราออกจากบ้านเมื่อไหร่ก็ได้

(Pulp Fiction, p. 37)

สำนวนภาษาอังกฤษ : kick out

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : throw out, dismiss (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 202) (= ไล่ออกไป)

บทแปลภาษาไทย : เตะออกจาก

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ไล่ออกไป

จากตัวอย่าง (3) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ kick out หมายถึง ไล่ออกไป ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น เตะออกจาก หมายถึง ไล่ออกไป ตามเนื้อเรื่อง ผู้พูด คือ จูลส์ได้พูดว่า จะต้องทำตัวดี ๆ กับจิมมี่ไว้ มิฉะนั้นจิมมี่อาจไล่ออกไปจากบ้านเมื่อไหร่ก็ได้ โดยใช้สำนวน kick out ในการแปลสำนวนนี้ผู้แปลได้แปลแบบคำต่อคำ คือ เตะออกจาก มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนภาษาอังกฤษ ได้แก่ kick หมายถึง เตะ, out หมายถึง ออก ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการไล่ออกไปเป็นการเตะออกไป

## (4) ocean of something

Lester : First of all, that one second isn't a second at all, it stretches on forever, like an ocean of time.

มันยาวนานชั่ววินาทีเหมือนห้วงสมุทรแห่งเวลา

(American Beauty, p. 49)

สำนวนภาษาอังกฤษ : ocean of something

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : a very large amount of something (NTC's American Idioms Dictionary, p. 285) (= จำนวนมาก)

บทแปลภาษาไทย : ห้วงสมุทรแห่งเวลา

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : เป็นเวลานานมาก

จากตัวอย่าง (4) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ ocean of something หมายถึง จำนวนมาก ตามเนื้อเรื่อง ผู้พูด คือ เลสเตอร์ได้พูดถึงระยะเวลาที่ยาวนานมากโดยการใช้นำนวน ocean of time ซึ่งในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ห้วงสมุทรแห่งเวลา หมายถึง เป็นเวลานานมาก ในการแปลสำนวนนี้ผู้แปลได้แปลแบบคำต่อคำ คือ ห้วงสมุทรแห่งเวลา มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวน ได้แก่ ocean หมายถึง มหาสมุทร, of หมายถึง แห่ง, time หมายถึง เวลา ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ยาวนานมากเป็นความกว้างใหญ่ของมหาสมุทร

#### (5) read someone's mind

Polexia : This is Beth from Denver. She's one of the legendary, original Band Aids. She's Clairvoyant! I can't read your mind or anything.

นี่เบ็ธจากเดนเวอร์ ดันต่านานขนานแท้ของเหล่าแบนด์ เอ็ด เธอมีญาณวิเศษ ฉันอ่านใจคุณไม่ทะลุหรอก

(Almost Famous, p. 35)

สำนวนภาษาอังกฤษ : read someone's mind

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : to know what someone is thinking or feeling without being told (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= รู้ว่าคนใดคนหนึ่งคิดอะไรหรือรู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องบอก)

สำนวนภาษาไทย : อ่านใจ

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : รู้ว่าคนใดคนหนึ่งคิดอะไรหรือรู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องบอก

จากตัวอย่าง (5) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ read someone's mind หมายถึง รู้ว่าคนใดคนหนึ่งคิดอะไรหรือรู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องบอก ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น อ่านใจ หมายถึง รู้ว่าคนใดคนหนึ่งคิดอะไรหรือรู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องบอก ตามเนื้อเรื่อง โพลเซียได้พูดเกี่ยวกับการรู้ที่คนใดคนหนึ่งคิด หรือรู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องบอก โดยการใช้สำนวน read someone's mind ผู้แปลได้แปลโดยใช้กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ คือ อ่านใจ มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนภาษาอังกฤษ ได้แก่ read หมายถึง อ่าน, mind หมายถึง จิตใจ

ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบถึงการที่รู้ว่าคนใดคนหนึ่งคิดอะไรหรือรู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องบอกเป็นการอ่านใจ

(6) save someone's life

Russell : Is Penny okay?

เพนนี่ไม่เป็นไรนะ

Sapphire : The Quaalude incident. Yeah, it wasn't pretty. She could have died. I always warned her about letting too many guys fall in love with her. I guess I was wrong. One of them ended up saving her life.

เรื่องควาลูเดน่ะ มันไม่สวยเลย เธอเกือบตายแน่ะ ฉันเตือนเธอเสมอว่าอย่าให้ผู้ชายมาหลงรักหลายคนนัก แต่ฉันคิดผิด มีคนหนึ่งที่ช่วยชีวิตเธอไว้

(Almost Famous, p. 60)

Joel : I still thought you were going to save my life. Even after that.

ผมยังนึกว่า คุณจะช่วยชีวิตผม ถึงแม้หลังจากนั้นก็เหอะ

(Eternal Sunshine of the Spotless Mind, p. 32)

สำนวนภาษาอังกฤษ : save someone's life

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : even if one's life depended on it (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 386) (= ช่วยชีวิต)

บทแปลภาษาไทย : ช่วยชีวิต

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ช่วยให้ปลอดภัยจากอันตรายที่ทำให้ถึงแก่ชีวิต

จากตัวอย่าง (6) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ save someone's life หมายถึง ช่วยชีวิต ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ช่วยชีวิต หมายถึง ช่วยให้ปลอดภัยจากอันตรายที่ทำให้ถึงแก่ชีวิต ตามเนื้อเรื่องผู้พูดได้กล่าวถึงการช่วยให้ปลอดภัยจากอันตรายที่ทำให้ถึงแก่ชีวิตโดยการใช้นำนวน save someone's life ผู้แปลได้แปลโดยใช้กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ คือ ช่วยชีวิต มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนภาษาอังกฤษ ได้แก่ save หมายถึง ช่วยให้ปลอดภัย, life หมายถึง ชีวิต ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ คือ ช่วยให้ปลอดภัยจากอันตรายที่ทำให้ถึงแก่ชีวิต

(7) sell someone's soul to the devil

Leslie : Oh, well, let's just all sell our souls and work for Satan, because it's more convenient that way.

เอง่ายเข้าใจว่า ขายวิญญาณให้ซาตานอย่างงั้นหรอ

(American Beauty, p. 4)

สำนวนภาษาอังกฤษ : sell our souls and work for Satan

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : to do something bad in order to succeed or get money or power (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= ทำสิ่งที่ไม่ดีเพื่อแลกกับความสำเร็จ เงิน หรืออำนาจ)

บทแปลภาษาไทย : ขายวิญญาณให้ซาตาน

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ทำสิ่งที่ไม่ดีเพื่อแลกกับความสำเร็จ เงิน หรืออำนาจ

จากตัวอย่าง (7) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ sell someone's souls to the devil หมายถึง ทำสิ่งที่ไม่ดีเพื่อแลกกับความสำเร็จ เงิน หรืออำนาจ ตามเนื้อเรื่องผู้พูด คือ เลสเตอร์ได้ตอบภรรยาของเขาที่ได้ให้คำแนะนำว่าเขาควรทำตามข้อเสนอของแบรดที่ให้เขากระทำการบางอย่างซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องเพื่อแลกกับการไม่ถูกไล่ออกจากงาน แต่เลสเตอร์คิดว่าเขาไม่สามารถทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องเช่นนั้นได้จึงได้ตอบภรรยาไปว่า เป็นวิธีที่ง่ายที่แลกกับการไม่ถูกไล่ออกเพียงแค่ออมทำตามข้อเสนอ นั้น โดยใช้สำนวน sell our souls and work for Satan ผู้แปลได้แปลสำนวนนี้แบบคำต่อคำ คือ ขายวิญญาณให้ซาตาน มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนภาษาอังกฤษ ได้แก่ sell หมายถึง ขาย, soul หมายถึง วิญญาณ, for Satan หมายถึง ให้ซาตาน ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการกระทำในสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการว่าเป็นการขายวิญญาณให้ปีศาจหรือซาตาน

สำนวนในตัวอย่างนี้มีการเปลี่ยนแปลงคำที่นำมาใช้เป็นสำนวน ได้แก่ เปลี่ยนจาก devil เป็น Satan คือใช้สำนวน sell our souls and work for Satan แทน sell someone's souls to the devil ซึ่งซาตานเป็นปีศาจประเภทหนึ่งและเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงสิ่งที่ไม่ดีเช่นเดียวกัน

(8) son of a bitch

Vincent : Look! I didn't mean to shoot this son-of-a-bitch, the gun just went off, don't ask me how!

ฉันไม่ได้ตั้งใจยิงไอ้ลูกหมานี้ ปืนมันลั่นไปเองได้ยังไงวะ

(Pulp Fiction, p. 37)

สำนวนภาษาอังกฤษ : son of a bitch

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : disagreeable individual (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= คำที่ใช้เมื่อเกิดความไม่พอใจ)

สำนวนภาษาไทย : ไอ้ลูกหมา

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : คำไม่สุภาพที่ใช้เมื่อเกิดความไม่พอใจ

จากตัวอย่าง (8) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ son of a bitch หมายถึง คำที่ใช้เมื่อเกิดความไม่พอใจ ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ไอ้ลูกหมา หมายถึง คำไม่สุภาพที่ใช้เมื่อเกิดความไม่พอใจ ตามเนื้อเรื่องผู้พูดได้กล่าวถึงบุคคลที่ไม่ชอบ หรือบุคคลที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ โดยการใช้สำนวน son of a bitch ผู้แปลได้แปลโดยใช้กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ คือ ไอ้ลูกหมา มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนภาษาอังกฤษ ได้แก่ son หมายถึง ลูกชาย, bitch หมายถึง แม่สุนัข ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ คือ คำไม่สุภาพที่ใช้เรียกบุคคลที่ไม่ชอบ หรือบุคคลที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ โดยเปรียบเทียบเป็นไอ้ลูกหมา

(9) the oldest trick in the book

Clementine : You're not a stalker or anything, right ?

คุณไม่ใช่พวกชอบตื้อหญิงใช่ไหม

Joel : I'm not a stalker. You're the one that talked to me, remember ?

ไม่ใช่แน่

Clementine : That is the oldest trick in the stalker book.

นั่นนะลูกไม้เก่าในตำรานักตื้อเลยละ

Joel : Really ? There's a stalker book ? I've got to read that one.

จริงหรอ มีเหรอตำนานักตื้อ เยี่ยมเลย ผมต้องหาอ่านหน่อยแล้ว

(Eternal Sunshine of the Spotless Mind, p. 3)

สำนวนภาษาอังกฤษ : the oldest trick in the book

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : a way of tricking someone which is still effective although it has been used a lot before (Cambridge International Dictionary of Idioms)  
(= กลอุบายเก่าๆที่เคยใช้กันมาซึ่งยังคงเป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีอยู่)

บทแปลภาษาไทย : ลูกไม้เก่าในตำรา

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : กลอุบายเก่าๆ ที่ยังใช้ได้ผล

จากตัวอย่าง (9) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ the oldest trick in the book หมายถึง กลอุบายเก่าๆ ที่เคยใช้กันมาซึ่งยังคงเป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีอยู่ ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ลูกไม้เก่าในตำรา หมายถึง กลอุบายเก่าๆ ที่ยังใช้ได้ผล ตามเนื้อเรื่องนี้ ผู้พูด คือ เคลเมนไทน์พูดกับโจเอลว่าสิ่งที่โจเอลทำนั้นเป็นวิธีการใช้อุบายเก่าๆที่ใช้จับผู้หญิง ซึ่งเป็นวิธีที่ยังคงใช้ได้ผลอยู่ โดยใช้สำนวน the oldest trick in the book ซึ่งผู้แปลได้แปลสำนวนนี้แบบคำต่อคำ คือ ลูกไม้เก่าในตำรา มาจากความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนภาษาอังกฤษ ได้แก่ the oldest หมายถึง เก่า, trick หมายถึง ลูกไม้, in หมายถึง ใน, the book หมายถึง ตำรา ความหมายของบทแปลภาษาไทยตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบวิธีการใช้กลอุบายเก่าๆที่เคยใช้กันมาซึ่งยังคงเป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีอยู่เป็นการใช้กลอุบายที่เก่าที่สุดในหนังสือ

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำเป็นกลวิธีที่ผู้แปลจะนำคำในภาษาไทยซึ่งมีความหมายตรงกับความหมายประจำรูปภาษาของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนภาษาอังกฤษมาแปล โดยที่ความหมายของบทแปลภาษานั้นตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ read someone's mind แปลเป็น อ่านใจ มีความหมายที่ตรงกันหมายถึง รู้ว่าคนใดคนหนึ่งคิดอะไรหรือรู้สึกอย่างไรโดยไม่ต้องบอก สำนวนภาษาอังกฤษ kick out แปลเป็น ตะออกจากรoom มีความหมายที่ตรงกันหมายถึง ไล่ออกไป

#### 4.1.2 กลวิธีการแปลแบบสำนวน

กลวิธีการแปลแบบสำนวน หมายถึง การแปลที่ผู้แปลแปลโดยการให้สำนวนในภาษาฉบับแปล ซึ่งมีความหมายของสำนวนตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนในภาษาต้นฉบับ เมื่อพิจารณาตามแนวคิดเรื่องการแบ่งกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark,

1981) สามารถจัดกลวิธีการแปลแบบจำนวนอยู่ในประเภทการแปลเชิงสื่อสาร เนื่องจากเป็นการแปลที่ผู้แปลจะเน้นความหมายของต้นฉบับพร้อมกับความหมายในฉบับแปล โดยแปลจำนวนจากภาษาต้นฉบับซึ่งปรับเป็นจำนวนในภาษาฉบับแปลเพื่อสื่อให้ผู้อ่านที่อยู่ในสังคมที่ต่างกันได้เข้าใจ

สำหรับในภาษาไทยพบว่ามีกรณานุกรมวิธีดังกล่าวนี้มาใช้ในการแปลเช่นกัน จะเห็นได้จากการแปลจำนวนจากนวนิยายภาษาไทยของม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชเป็นภาษาอังกฤษของศิริลักษณ์ ทวีภิรุจ (2547, น. 45) ซึ่งกล่าวไว้ว่า กลวิธีการแปลแบบจำนวนเป็นกลวิธีที่ผู้แปลต้องการอธิบายความหมายของจำนวนต้นฉบับด้วยจำนวนในภาษาฉบับแปล โดยในฉบับแปลใช้จำนวนที่สื่อความหมายใกล้เคียงกับความหมายของจำนวนในภาษาต้นฉบับ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลแปลโดยใช้จำนวนในภาษาฉบับแปลซึ่งมีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของจำนวนในภาษาต้นฉบับ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกจำนวน โดยยึดค่านิยามของจำนวนจากราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 1187) และคลังคำ (นววรรณ, 2547 น. 307) สามารถสรุปได้ว่า จำนวนหมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านาน มีความหมายไม่ตรงกับความหมายรวมของคำที่นำมาประกอบกัน หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ จากนั้นผู้วิจัยนำจำนวนที่ได้คัดเลือกไว้ตามเกณฑ์ดังกล่าวมาตรวจสอบว่าเป็นจำนวนกับพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน และคลังคำ ซึ่งพจนานุกรมดังกล่าวได้วงเล็บไว้หน้าค่านิยามว่า (สำ) หมายถึง จำนวน และจำนวนบางจำนวนใช้เป็นภาษาปาก วงเล็บไว้หน้าค่านิยามว่า (ปาก) รวมถึงตรวจสอบกับหนังสือรวบรวมจำนวนซึ่งได้ระบุความหมายของจำนวนที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการรวบรวมจำนวนตรงกับความหมายของจำนวนที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกจำนวนข้างต้น ได้แก่

1. พจนานุกรมจำนวนคำภาษาไทย (กิตติพร, 2532)
2. พจนานุกรมจำนวน สุภาษิต และคำพังเพย (ไพโรจน์, 2540)
3. พจนานุกรมจำนวน สุภาษิต และคำพังเพยไทย (บุญศิริ, 2546)
4. พจนานุกรมฉบับถ้อยคำ จำนวนโวหาร คำพังเพย สุภาษิตไทย (สมบัติ, 2540)

นอกจากนี้ยังพบการแปลโดยใช้คำสแลง ซึ่งผู้วิจัยได้จัดการแปลโดยใช้คำสแลงนี้รวมอยู่ในกลวิธีการแปลแบบจำนวน เนื่องจากคำสแลงมีลักษณะใกล้เคียงกับจำนวน กล่าวคือ ทั้งคำสแลง และจำนวนต่างมีความหมายไม่ตรงกับความหมายประจำรูปภาษาของคำสแลง หรือจำนวนนั้นๆ ดังที่วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2526) ได้กล่าวถึงคำสแลงไว้ว่า คำสแลงเป็นการนำเอาคำ หรือวลีที่มีอยู่แล้วในภาษามาสื่อความใหม่ นอกจากนี้คำสแลงอาจเป็นการสร้างคำ

ใหม่เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการ หรืออาจเป็นการนำคำมาจากภาษาถิ่นอื่น หรือภาษาอื่นมาใช้แทนคำที่มีอยู่แล้ว

ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลแบบสำนวนนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษและสำนวนภาษาไทยภาษาไทยตามวิธีการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะหรือการวิเคราะห์องค์ประกอบของความหมาย (Componential Analysis) ตามแนวคิดของไนดา (Nida, 1975) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายที่เหมือนหรือต่างกันระหว่างของสำนวนภาษาอังกฤษกับสำนวนภาษาไทย จากข้อมูลพบการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน 45 สำนวนที่ใช้กลวิธีการแปลแบบสำนวน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) a blow job

Estrella : She was the one who changed everything. She was the one who said "no more sex, no more exploiting our bodies and hearts...just blows-jobs, and that's it."

เธอตั้งกฎใหม่ เธอบอกว่า... "เลิกมีเซ็กส์ เลิกใช้เรื้อนร่างและหัวใจ ทำได้แค่เป่าปี่จะ"

(Almost Famous, p. 11)

สำนวนภาษาอังกฤษ : a blow job

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : the sexual activity of touching a man's penis with your mouth and tongue to give him pleasure (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยการใช้ปาก)

สำนวนภาษาไทย : เป่าปี่

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยการใช้ปาก

การวิเคราะห์หรือรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : a blow job

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ตอบสนอง]

[+เรื่องเพศ]

[+ใช้ปาก]

สำนวนภาษาไทย : เป่าปี่

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ตอบสนอง]

[+เรื่องเพศ]

[+ใช้ปาก]

จากตัวอย่าง (1) นี้ จำนวนภาษาอังกฤษ คือ a blow job หมายถึง ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยการใช้ปาก ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น เป่าปี่ หมายถึง ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยการใช้ปาก เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของจำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำสแลงภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ เป่าปี่ ซึ่งทั้งจำนวนภาษาอังกฤษและคำสแลงภาษาไทยต่างมีความหมายของจำนวนเหมือนกัน คือ การตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยการใช้ปาก มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ คือ [+อาการ] [+การกระทำ] [+ตอบสนอง] [+เรื่องเพศ] [+ใช้ปาก] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายของจำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของจำนวนภาษาอังกฤษ

(2) drool over someone

Jane : I'm sorry my dad was so weird tonight.

ขอโทษนะที่พ่อฉันทำตัวแปลก

Angela : It's okay. I'm used to guys drooling over me.

ไม่เป็นไร ฉันชินกับผู้ชายหวังแล้วหนิ

(American Beauty, p. 11)

จำนวนภาษาอังกฤษ : drool over someone

ความหมายของจำนวนภาษาอังกฤษ : to show extreme and sometimes foolish pleasure while looking at someone (Cambridge Advanced Learner's Dictionary) (= แสดงอาการชอบมาก เจ้าชู้)

จำนวนภาษาไทย : หวัง

ความหมายของจำนวนภาษาไทย : คนที่มีเล่ห์เหลี่ยมหรือกลอุบายหลอกผู้หญิงในทางกามารมณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, น. 393)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : drool over

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ชาย]

[+ผู้สาว]

[+มีเล่ห์เหลี่ยม]

[-เหมาะสม]

สำนวนภาษาไทย : หัวงู

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ชาย]

[+ผู้สาว]

[+มีเล่ห์เหลี่ยม]

[-ชัดตรง]

จากตัวอย่าง (2) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ drool over someone หมายถึง แสดงอาการชอบมาก เจ้าชู้ ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น หัวงู หมายถึง คนที่มีเล่ห์เหลี่ยมหรือกลอุบายหลอกผู้หญิงในทางกามารมณ์ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นสำนวนภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ หัวงู สำนวนของทั้งสองภาษาต่างมีความหมายของสำนวนเหมือนกัน คือ การแสดงอาการชอบมาก เจ้าชู้ หรือไฝในการชู้สาว ซึ่งเป็นสำนวนที่ใช้กับผู้ชาย ตามที่แองเจลาพูดถึงผู้ชายในเรื่องว่า เขาชินกับผู้ชายหัวงู ซึ่งหมายถึงผู้ชายที่เจ้าชู้ หรือผู้ชายที่ไฝในการชู้สาวแล้ว และมีอรรถลักษณะที่ตรงกันได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+ชาย] [+ผู้สาว] [+มีเล่ห์เหลี่ยม] และมีอรรถลักษณะที่ต่างกันเพียง 1 อรรถลักษณะ กล่าวคือ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเป็นความหมายแสดงการกระทำที่ไม่เหมาะสม มีอรรถลักษณะ [-เหมาะสม] ส่วนความหมายของสำนวนภาษาไทยเป็นความหมายแสดงการกระทำที่ไม่ชัดตรง มีอรรถลักษณะ [-ชัดตรง] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

สำนวนทั้งสองมีความหมายประจำรูปภาษาที่ต่างกัน กล่าวคือ สำนวนภาษาอังกฤษ drool over someone หมายถึง น้ำลายไหล เป็นการเปรียบเทียบการแสดงอาการชอบมาก เจ้าชู้ เป็นอาการน้ำลายไหล ส่วนสำนวนภาษาไทยเปรียบเทียบเป็น หัวงู ซึ่งรัชณี ขอโสดิกุล (2542, น. 41) กล่าวว่า งูเป็นสัตว์ที่มีอันตราย หัวงูจึงใช้ในความหมายว่า มีเล่ห์เหลี่ยม มีพิษสง มักใช้เป็น "เฒ่าหัวงู" หมายถึง ชายแก่เจ้าเล่ห์ที่หลอกลวงคนอื่น โดยเฉพาะเด็กผู้หญิงในทางกามารมณ์ แต่ในปัจจุบันมีการนำมาใช้เป็น "หัวงู" ซึ่งหมายถึงผู้ชายทุกๆ ไปที่มีพฤติกรรมเจ้าชู้ หรือไฝในการชู้สาว

## (3) freak out

Mary : I'm sorry what shall we do?

โทษที่เราจะทำไมดี

Stan : I don't know. Mellow out. You're freaking me out.

คุณทำให้ผมผวาตัวมึนเนี่ย

Mary : We have to do something. He could wake up all half-baked.

แล้วเราจะทำ...ต้องหาวิธี ไม่งั้นเขาอาจตื่นขึ้นมาพร้อมสมองกึ่งสุก

Stan : Quiet. You're freaking me out.

เงียบ คุณทำให้ผมใจสั่น

(Eternal Sunshine of the Spotless Mind, p. 24)

สำนวนภาษาอังกฤษ : freak out

สำนวนภาษาไทย : ใจสั่น

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : behave or cause someone to behave in a wild manner due to enthusiasm, excitement or fear (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 1220) (= การแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ผิดปกติ เนื่องมาจากความตื่นเต้น หรือความกลัว)

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : รู้สึกตื่นเต้น กลัว

การวิเคราะห์หรือรวลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : freak out

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ตื่นเต้น]

[+กลัว]

[-ปกติ]

สำนวนภาษาไทย : ใจสั่น

[+อาการ]

[+ความรู้สึก]

[+ตื่นเต้น]

[+กลัว]

[-ปกติ]

จากตัวอย่าง (3) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ freak out หมายถึง การแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ผิดปกติเนื่องมาจากความตื่นเต้น หรือความกลัว ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ใจสั่น หมายถึง รู้สึกตื่นเต้น กลัว เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของสำนวน

ภาษาอังกฤษมาแปลเป็นสำนวนภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ใจสั้น สำนวนทั้งสองภาษาต่างมีความหมายเหมือนกัน คือ อาการตื่นเต้น กลัว มีอรรถลักษณะบางอรรถลักษณะที่ตรงกัน ได้แก่ [+อาการ] [+ตื่นเต้น] [+กลัว] [-ปกติ] แต่มีอรรถลักษณะบางอรรถลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเป็นความหมายแสดงการกระทำ มีอรรถลักษณะ [+การกระทำ] ส่วนความหมายของสำนวนภาษาไทยเป็นความหมายแสดงความรู้สึก มีอรรถลักษณะ [+ความรู้สึก] อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

#### (4) hard-hearted

Bertha : But what if you didn't want it adopted? Say you wanted to keep it.

ถ้าเผื่อคุณไม่อยากจะยกเด็กให้คนอื่น เผื่อคุณอยากเอาเด็กไว้

Mrs. Croft : Then you got kicked out, lost your job. You can take word for it. He was a hard-hearted, randy old sod.

ก็ต้องถูกไล่ออก เชื้อจัน ท่านเป็นคนใจดำ ตัณหาจัด

(Gosford Park, p. 25)

สำนวนภาษาอังกฤษ : hard-hearted

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : unsympathetic, merciless (A Dictionary of American Idioms, p. 172) (= ไม่เห็นอกเห็นใจ ไม่ปรานี)

สำนวนภาษาไทย : ใจดำ

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : เห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อใคร ขาดความกรุณา (คลังคำ, น. 329)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : hard-hearted

[+คุณสมบัติ]

[+นิสัย]

[-เห็นใจ]

[-น้ำใจ]

[-ดี]

สำนวนภาษาไทย : ใจดำ

[+คุณสมบัติ]

[+นิสัย]

[-เห็นใจ]

[-น้ำใจ]

[-ดี]

จากตัวอย่าง (4) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ hard-hearted หมายถึง ไม่เห็นอกเห็นใจ ไม่ปรานี ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ใจดำ หมายถึง เห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อใคร ขาดความกรุณา เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นสำนวนภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ใจดำ สำนวนทั้งสองต่างมีความหมายของสำนวนเหมือนกัน คือ ไม่เห็นอกเห็นใจ ไม่ปรานี มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ คือ [+คุณสมบัติ] [+นิสัย] [-เห็นใจ] [-น้ำใจ] [-ดี] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

สำนวนทั้งสองมีความหมายประจำรูปภาษาคลายกัน ซึ่งมีความหมายที่เกี่ยวกับหัวใจ เช่นเดียวกัน คือ สำนวนภาษาอังกฤษ hard-hearted หมายถึง หัวใจที่แข็ง และสำนวนภาษาไทย ใช้ ใจดำ หมายถึง หัวใจที่มีสีดำ แต่ต่างกันตรงที่สำนวนภาษาอังกฤษเปรียบเทียบการไม่เห็นอกเห็นใจ ไม่ปรานีเป็นลักษณะของสิ่งที่สัมผัส คือ ใจแข็ง ในขณะที่สำนวนภาษาไทยเปรียบเทียบเป็นสี คือ ใจดำ

#### (5) jerk off

Angela : And every guy there would stare at me when I walked in. And knew that they were thinking. Just like I knew guys at school thought about me when they jerked off.

ผู้ชายทุกคนในนั้นจ้องฉันตาเป็นมัน ฉันรู้ว่าเขาคิดอะไร ก็เหมือนที่เพื่อนๆ คิดถึงฉันตอนที่ช่วยตัวเอง

(American Beauty, p. 11)

สำนวนภาษาอังกฤษ : jerk off

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : masturbate (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 198) (= ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยตนเอง)

สำนวนภาษาไทย : ช่วยตัวเอง

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยตนเอง

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : jerk off

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ตอบสนอง]

[+เรื่องเพศ]

[+ตัวเอง]

สำนวนภาษาไทย : ช่วยตัวเอง

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ตอบสนอง]

[+เรื่องเพศ]

[+ตัวเอง]

จากตัวอย่าง (5) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ jerk off หมายถึง ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยตนเอง ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ช่วยตัวเอง หมายถึง ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยตนเอง เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำสแลงภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ช่วยตัวเอง สำนวนภาษาอังกฤษและคำสแลงภาษาไทยต่างมีความหมายเหมือนกัน คือ ตอบสนองความต้องการทางเพศด้วยตนเอง มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+ตอบสนอง] [+เรื่องเพศ] [+ตัวเอง] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

(6) not have a pot to piss in

Mary : What was her family, then?

แล้วตระกูลของเธอล่ะ

Elsie : What'd you expect, really? Toffee-nosed and useless. Her father was the Earl of Carton. Sound good, except he didn't have a pot to piss in.

จะมีอะไร พวกหัวสูงไม่เข้าท่า พ่อเธอเป็นเอิร์ลแห่งคาร์ตัน ชื่อนูแต่ได้แห้ง

(Gosford Ford, p. 4)

สำนวนภาษาอังกฤษ : not have a pot to piss in

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : to be very poor (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= ยากจนมาก)

สำนวนภาษาไทย : ไล่แห้ง

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : ยากจน อดอยาก (ราชบัณฑิตยสถาน, น. 1236)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : not have a pot to piss in

สำนวนภาษาไทย : ไล่แห้ง

[+อาการ]

[+คุณสมบัติ]

[+สภาพ]

[+สภาพ]

[-รวย]

[-รวย]

[+มาก]

[+มาก]

จากตัวอย่าง (6) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ not have a pot to piss in หมายถึง ยากจนมาก ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ไล่แห้ง หมายถึง ยากจน อดอยาก เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นภาษาไทยโดยแปลเป็นสำนวนภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ไล่แห้ง สำนวนทั้งสองต่างมีความหมายของสำนวนเหมือนกัน คือ ยากจนมาก มีอรรถลักษณะบางอรรถลักษณะตรงกัน ได้แก่ [+สภาพ] [-รวย] [+มาก] และมีบางอรรถลักษณะที่ต่างกัน กล่าวคือ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเป็น ความหมายแสดงอาการ มีอรรถลักษณะ [+อาการ] ส่วนความหมายของสำนวนภาษาไทยเป็น ความหมายแสดงคุณสมบัติ มีอรรถลักษณะ [+คุณสมบัติ] อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

สำนวนทั้งสองมีความหมายประจำรูปภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สำนวนภาษาอังกฤษ not have a pot to piss in หมายถึง ไม่มีภาชนะที่ใช้สำหรับปัสสาวะ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความยากจนมากเป็นการที่ไม่มีแม้กระทั่งภาชนะที่ใช้สำหรับปัสสาวะ ส่วนสำนวนภาษาไทยใช้ ไล่แห้ง หมายถึง ไล่ที่แห้ง ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความยากจนมากเป็นการไม่มีเงินที่จะซื้ออะไรกินจนไล่แห้ง

(7) speak out of turn

Robert : Cause I didn't fancy discussing my private life with a table full of strangers.

ผมไม่ชอบคุยเรื่องส่วนตัวกับคนแปลกหน้า

Henry : I'm sorry if I spoke out of turn mate. Don't mean to offend you.

ขอโทษที่ ผมพูดผิดหูนะพวก ผมไม่ได้ตั้งใจจะทำให้คุณโกรธ

(Gosford Park, p. 13)

สำนวนภาษาอังกฤษ : speak out of turn

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : to say something that you should not have said or that you did not have the authority to say (Cambridge International Dictionary of Idioms)

(= พูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด ไม่ใช่หน้าที่ของตนที่จะพูด)

สำนวนภาษาไทย : พูดผิดหู

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : พูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด ซึ่งทำให้ผู้ฟังได้ยินแล้วไม่พอใจ (คลังคำ, น. 500)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : speak out of turn

สำนวนภาษาไทย : พูดผิดหู

[+อาการ]

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+การกระทำ]

[+เปล่งเสียง]

[+เปล่งเสียง]

[+ถ้อยคำ]

[+ถ้อยคำ]

[+สื่อสาร]

[+สื่อสาร]

[-พอใจ]

[-พอใจ]

จากตัวอย่าง (7) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ speak out of turn หมายถึง พูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด ไม่ใช่หน้าที่ของตนที่จะพูด ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น พูดผิดหู หมายถึง พูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด ซึ่งทำให้ผู้ฟังได้ยินแล้วไม่พอใจ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นสำนวนภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ พูดผิดหู สำนวนทั้งสองต่างมีความหมายของสำนวนเหมือนกัน คือ พูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด ซึ่งทำให้ผู้ฟังได้ยินแล้วไม่พอใจ มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+เปล่งเสียง] [+ถ้อยคำ] [+สื่อสาร] [-พอใจ] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

สำนวนทั้งสองมีความหมายประจำรูปภาษาที่คล้ายกัน ซึ่งเป็นความหมายเกี่ยวกับการพูดเช่นเดียวกัน แต่มีส่วนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สำนวนภาษาอังกฤษ speak out of turn ความหมายประจำรูปภาษา หมายถึง พูดนอกกรอบ เป็นเปรียบเทียบการพูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด ซึ่งทำให้ผู้ฟังได้ยินแล้วไม่พอใจ เป็นการพูดนอกกรอบ หรือการพูดในช่วงที่ไม่ใช่เวลาที่ตนเองควรจะพูด ส่วนสำนวนภาษาไทยเปรียบเทียบเป็น พูดผิดหู

(8) throw in the towel

Lady Trentham : Yes, it must be hard to know when it's time to throw the towel. What a pity about that last one of yours. What-what was it called? The Dodger.

อ๋อลาวงการ คงทำใจยากนะ น่าเสียดายหนังเรื่องสุดท้ายที่คุณเล่น เรื่องอะไรนะ "เดอะ ด็อดเจอร์"

Novello : The Lodger.

เดอะ ล็อดเจอร์

(Gosford Park, p. 4)

สำนวนภาษาอังกฤษ : throw in the towel

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : give up (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 378) (= เลิก)

สำนวนภาษาไทย : อ๋อลาวงการ

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : เลิกทำบางสิ่งบางอย่าง

การวิเคราะห์หรือวลีลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : throw in the towel

สำนวนภาษาไทย : อ๋อลาวงการ

[+อาการ]

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+การกระทำ]

[+สิ้นสุด]

[+สิ้นสุด]

[-ชั่วคราว]

[-ชั่วคราว]

จากตัวอย่าง (8) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ throw in the towel หมายถึง เลิกทำบางสิ่งบางอย่าง ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น อ๋อลาวงการ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นสำนวนภาษาไทยที่มี

ความหมายตรงกัน คือ ลำลาวงการ ลำนวนทั้งสองต่างมีความหมายของลำนวนเหมือนกัน คือ เลิกทำบางสิ่งบางอย่าง มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ คือ [+อาการ] [+การกระทำ] [+สิ้นสุด] [-ชั่วคราว] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับ ความหมายของลำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของ ลำนวนภาษาอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม ลำนวนทั้งสองมีความหมายประจำรูปที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ลำนวน ภาษาอังกฤษ throw in the towel มีความหมายประจำรูป หมายถึง โยนผ้าเช็ดตัว ซึ่งเป็นการ เปรียบเทียบการเลิกทำบางสิ่งบางอย่างเป็นการโยนผ้าเช็ดตัว ในขณะที่ลำนวนภาษาไทยใช้ ลำลา วงการ ความหมายประจำรูป หมายถึง การไปจากวงการ หรือไปจากกลุ่มสังคมเดิมที่เคยทำ กิจกรรมแบบเดียวกัน ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการเลิกทำบางสิ่งบางอย่างเป็นการไปจากวงการ หรือไปจากกลุ่มสังคมเดิมที่เคยทำกิจกรรมแบบเดียวกัน

ที่มาของลำนวน throw in the towel นี้มาจากการแข่งขันชกมวย ฝ่ายที่รู้ตัวว่าฝีมือ การชกสู้่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้ อย่างเห็นได้ชัด พี่เลี้ยงจะโยนผ้าเช็ดตัวหรือฟองน้ำที่ใช้เช็ดหน้านักมวย ลงบนสนามการชก ซึ่งเป็นการแสดงว่ายอมแพ้ ขอให้ยุติการชก (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 378)

#### (9) wear out

Lady Trentham : Sylvia is so clever. She always find such wonderful servants. I don't know she manages. Now, I'm breaking in a new maid. I'm simply worn out with it. And actually, there's nothing more exhausting, is there?

ซิลเวียฉลาดจริงๆ เธอหาคนใช้เก่ง ไม่รู้เธอทำได้ไง ฉันกำลังฝึกสาวใช้ใหม่ เล่นเอาอ่อนใจ เหนื่อย ที่สุด

(Gosford Park, p. 5)

ลำนวนภาษาอังกฤษ : wear out

ความหมายของลำนวนภาษาอังกฤษ : exhaust someone, tire (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 406) (= เหนื่อย เปื่อหน่าย)

ลำนวนภาษาไทย : อ่อนใจ

ความหมายของลำนวนภาษาไทย : เหนื่อยใจ ระอาใจ ท้อใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, น. 1344)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : wear out

[+อาการ]

[+ความรู้สึก]

[-กำลัง]

[+เบื่อ]

[-พอใจ]

สำนวนภาษาไทย : อ่อนใจ

[+อาการ]

[+ความรู้สึก]

[-กำลัง]

[+เบื่อ]

[-พอใจ]

จากตัวอย่าง (9) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ wear out หมายถึง เหนื่อย เบื่อหน่าย ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น อ่อนใจ หมายถึง เหนื่อยใจ ระอาใจ ท้อใจ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นสำนวนภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ อ่อนใจ สำนวนทั้งสองต่างมีความหมายของสำนวนเหมือนกัน คือ เหนื่อย เบื่อหน่ายเพราะได้พยายามทำแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+ความรู้สึก] [-กำลัง] [+เบื่อ] [-พอใจ] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่นำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่ากลวิธีการแปลแบบสำนวนเป็นกลวิธีที่ผู้แปลแปล โดยการใช้สำนวนหรือสแลงภาษาไทยซึ่งมีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ จากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับสำนวนหรือสแลงภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะ พบว่าสำนวนภาษาอังกฤษและสำนวนหรือสแลงภาษาไทยมีอรรถลักษณะที่ตรงกันมากหรือน้อยแตกต่างกันไป กล่าวคือ ในการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นสำนวนหรือสแลงภาษาไทยบางสำนวนมีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ บางสำนวนมีอรรถลักษณะที่ตรงกันเพียงบางอรรถลักษณะ อย่างไรก็ตาม สำนวนหรือสแลงภาษาไทยนั้นสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นสำนวนหรือสแลงภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะตรงกันทุกอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ speak out of turn แปลเป็น พุดผิดหู สำนวนทั้งสองมีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ คือ

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+เปล่งเสียง]

[+ถ้อยคำ]

[+สื่อสาร]

[-พอใจ]

การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นสำนวนหรือสแลงภาษาไทยที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ not have a pot to piss in แปลเป็น ให้แห้ง สำนวนทั้งสองมีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ คือ

[+สภาพ]

[-รวบ]

[+มาก]

#### 4.1.3 กลวิธีการแปลแบบเอาความ

กลวิธีการแปลแบบเอาความ หมายถึง การแปลที่ผู้แปลนำคำ หรือถ้อยความในภาษาฉบับแปลที่มีความหมายตรงกับความหมายของสำนวนในภาษาต้นฉบับมาแปล ซึ่งคำ หรือถ้อยความนั้นไม่ใช่สำนวนในภาษาฉบับแปล และความหมายของคำ หรือถ้อยความนั้นต่างไปจากความหมายประจำรูปภาษาของคำแต่ละคำที่ปรากฏในสำนวนของภาษาต้นฉบับ เมื่อพิจารณาตามแนวคิดเรื่องการแบ่งกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark, 1981) สามารถจัดกลวิธีการแปลแบบเอาความอยู่ในประเภทการแปลเชิงสื่อสาร เนื่องจากการแปลที่ผู้แปลสามารถเพิ่มรายละเอียด หรือสรุปความได้ เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับในสิ่งเดียวกันกับที่ผู้อ่านต้นฉบับได้รับและผู้แปลยังสามารถเลือกภาษาที่ใช้ในสังคมของผู้อ่านฉบับแปลได้

สำหรับในภาษาไทยพบว่าการนำกลวิธีดังกล่าวนี้มาใช้ในการแปลเช่นกัน จะเห็นได้จากการแปลสำนวนจากนวนิยายภาษาไทยของม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชเป็นภาษาอังกฤษของศิริลักษณ์ ทวีภิรุ่งทวี (2547, น. 45) ซึ่งกล่าวไว้ว่า กลวิธีการแปลแบบเอาความเป็นกลวิธีที่ผู้แปลจะแปลหลังจากที่ผู้แปลเข้าใจถึงความหมายที่ต้องการจะสื่อของสำนวนในภาษาต้นฉบับแล้วจึงแปล

เป็นภาษาฉบับแปล โดยที่คำแปลนั้นไม่ใช่คำแปลแบบคำต่อคำ และไม่ใช่สำนวนในภาษาฉบับแปล

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลวิธีการแปลแบบเอาความเป็นกลวิธีที่ผู้แปลนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนในภาษาต้นฉบับมาแปลโดยใช้คำ วลี หรือประโยคในภาษาฉบับแปลที่มีความหมายเช่นเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันกับความหมายของสำนวนในภาษาต้นฉบับ โดยที่คำแปลนั้นไม่ได้จัดอยู่ในกลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ ซึ่งเป็นการแปลความหมายจากคำแต่ละคำที่ประกอบกันเป็นสำนวนในภาษาต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปล และไม่จัดเป็นกลวิธีการแปลแบบสำนวน ซึ่งเป็นการแปลโดยใช้สำนวนในภาษาฉบับแปลที่มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนในภาษาต้นฉบับมาแปล

ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลแบบเอาความนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษและสำนวนภาษาไทยภาษาไทยตามวิธีการวิเคราะห์หรือรหัสลักษณะ หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบของความหมาย (Componential Analysis) ตามแนวคิดของไนดา (Nida, 1975) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายที่เหมือนหรือต่างกันระหว่างสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทย จากข้อมูลพบการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน 219 สำนวนที่ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#### (1) breadwinner

Lester : Lose it? I didn't lose it. It's not like, "Oops, where'd my job go?" I quit.

ผมไม่ได้ตกงาน ผมลาออกจากงาน

Carolyn : Oh! Oh! And I want to thank you for putting me under the added pressure of being the sole breadwinner now...

โอ้ โอ้ ฉันฉันก็ขอบใจนะที่ทำให้ฉันต้องหาเลี้ยงครอบครัวอยู่คนเดียว

(American Beauty, p. 32)

สำนวนภาษาอังกฤษ : breadwinner

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : the person who works to provide the money that the family needs to live on (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= ผู้ที่ทำงานหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว)

บทแปลภาษาไทย : หาเลี้ยงครอบครัว

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ผู้ที่เป็นคนหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

|                               |                                 |
|-------------------------------|---------------------------------|
| สำนวนภาษาอังกฤษ : breadwinner | บทแปลภาษาไทย : หาเลี้ยงครอบครัว |
| [+มีชีวิต]                    | [+อาการ]                        |
| [+มนุษย์]                     | [+การกระทำ]                     |
| [+รับผิดชอบ]                  | [+รับผิดชอบ]                    |
| [+ครอบครัว]                   | [+ครอบครัว]                     |
| [+เงิน]                       | [+เงิน]                         |

จากตัวอย่าง (1) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ breadwinner หมายถึง ผู้ที่ทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น หาเลี้ยงครอบครัว หมายถึง รับผิดชอบต่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ หาเลี้ยงครอบครัว สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายเหมือนกัน คือ รับผิดชอบต่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว มีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ ได้แก่ [+รับผิดชอบ] [+ครอบครัว] [+เงิน] แต่มีบางอรรถลักษณะที่ต่างกันเนื่องจากสำนวนภาษาอังกฤษ หมายถึง บุคคลที่ทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว มีอรรถลักษณะ [+มีชีวิต] [+มนุษย์] ส่วนบทแปลภาษาไทยเป็นความหมายแสดงการกระทำ มีอรรถลักษณะ [+อาการ] [+การกระทำ] อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

ความหมายประจักษ์รูปของสำนวนภาษาอังกฤษ หมายถึง ผู้ชนะซึ่งเป็นผู้ได้ขนมปังไป เป็นการเปรียบเทียบผู้ที่ทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวเป็นผู้ชนะซึ่งเป็นผู้ได้ขนมปังไป ที่มาของสำนวนนี้อาจมาจากในสังคมตะวันตกขนมปังถือเป็นอาหารหลักที่มีความสำคัญเท่ากับข้าวในสังคมตะวันออก ดังนั้นในอดีตรางวัลสำหรับผู้ชนะการแข่งขันจึงเป็นขนมปัง และจะนำขนมปังที่ได้รับนั้นไปแบ่งกันในครอบครัว

(2) cut corners

Brad : I'm sure you can understand our need to cut corners around here.

คุณคงเข้าใจ บริษัทเราต้องลดค่าใช้จ่าย

(American Beauty, p. 4)

สำนวนภาษาอังกฤษ : cut corners  
ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : do something in the easiest or least expensive way  
(The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 82) (= ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อลดค่าใช้จ่ายลง)  
บทแปลภาษาไทย : ลดค่าใช้จ่าย  
ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ทำให้มีค่าใช้จ่ายน้อยลง  
การวิเคราะห์หรือวรรณลักษณะ :

| สำนวนภาษาอังกฤษ : cut corners | บทแปลภาษาไทย : ลดค่าใช้จ่าย |
|-------------------------------|-----------------------------|
| [+อาการ]                      | [+อาการ]                    |
| [+การกระทำ]                   | [+การกระทำ]                 |
| [+เปลี่ยนแปลง]                | [+เปลี่ยนแปลง]              |
| [-เพิ่ม]                      | [-เพิ่ม]                    |
| [+ค่าใช้จ่าย]                 | [+ค่าใช้จ่าย]               |

จากตัวอย่าง (2) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ cut corners หมายถึง ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อลดค่าใช้จ่ายลง บทแปลภาษาไทย คือ ลดค่าใช้จ่าย หมายถึง ทำให้มีค่าใช้จ่ายน้อยลง เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ลดค่าใช้จ่าย สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายเหมือนกัน คือ ทำให้มีค่าใช้จ่ายน้อยลง มีวรรณลักษณะที่ตรงกันทุกวรรณลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+เปลี่ยนแปลง] [-เพิ่ม] [+ค่าใช้จ่าย] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

ความหมายประจักษ์รูปของสำนวนภาษาอังกฤษ หมายถึง ตัดมุม เป็นการเปรียบเทียบการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อลดค่าใช้จ่ายเป็นการตัดมุม

(3) flea market  
Clementine...I should have left you at the flea market.  
รู้ทั้งไว้ที่ตลาดซะก็ดี  
(Eternal Sunshine of the Spotless Mind, p. 15)

สำนวนภาษาอังกฤษ : flea market

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : a market, usually held out doors, where used goods and antiques are sold (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 117) (= ตลาดที่ขายของเก่า สินค้าที่ใช้แล้ว มักจะขายกลางแจ้ง)

บทแปลภาษาไทย : ตลาด

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : สถานที่ที่มีการซื้อขายของต่าง ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, น. 433)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : flea market

[+สถานที่]

[+ซื้อขาย]

[-ของใหม่]

[+กลางแจ้ง]

บทแปลภาษาไทย : ตลาด

[+สถานที่]

[+ซื้อขาย]

จากตัวอย่าง (3) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ flea market หมายถึง ตลาดที่ขายของเก่า สินค้าที่ใช้แล้ว มักจะขายกลางแจ้ง ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ตลาด หมายถึง สถานที่ที่มีการซื้อขายของต่างๆ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ตลาด สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ สถานที่ที่มีการซื้อขายของมีบางอรรถลักษณะที่ตรงกัน ได้แก่ [+สถานที่] [+ซื้อขาย] และมีบางอรรถลักษณะที่สำนวนภาษาอังกฤษมี แต่บทแปลภาษาไทยไม่มี คือ [-ของใหม่] [+กลางแจ้ง] เนื่องจากบทแปลภาษาไทย คือ ตลาด หมายถึง สถานที่ที่ซื้อขายของต่างๆ ซึ่งไม่ได้มีความหมายเจาะจงว่าเป็นตลาดที่ขายของเก่า สินค้าที่ใช้แล้ว และมักจะขายกลางแจ้งอย่างสำนวนภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

ตามความเป็นจริงแล้ว flea market ไม่ได้มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวหมัด และไม่ใช่ตลาดที่ขายหมัด แต่เป็นตลาดที่เปิดกลางแจ้ง ขายของเก่า และสินค้าที่ใช้แล้ว Ammer, C. (1989 อ้างถึงใน รัชณี ชอโศตติกุล 2544, น. 300) ได้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มาของ

จำนวนนี้ว่า “flea market” อาจะมาจาก “Fly Market” ซึ่งเป็นชื่อตลาดที่นิวยอร์ก และ “Fly Market” เองก็มาจาก “Valley Market” ซึ่งเขียนเป็นภาษาดัตช์ว่า “Vly” หรือ “Vlie Market” และอ่านออกเสียงว่า “fly” หรือ “flea” ข้อสันนิษฐานอีกข้อหนึ่ง คือ ชื่อ “flea market” อาจะแปลจากชื่อตลาดขายของที่ใช้แล้ว และเป็นที่ยุ้งักกันดีในปารีสที่ชื่อ “Le Marche aux Puces” ซึ่ง “marche” หมายถึง “market” และ “puce” หมายถึง “flea”

(4) get something over with

Customer : Oh, for Christ's sake, where's my goddamn checkbook. Let's get this over with.

สมุดเช็คอยู่ไหนจะได้จบๆ ชะที

(Fargo, p. 4)

สำนวนภาษาอังกฤษ : get something over with

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : complete something unpleasant so as to be done with it (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 132) (= ทำให้เสร็จ ล้นสุด)

บทแปลภาษาไทย : จบๆ ชะที

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ทำให้เสร็จ ล้นสุด

การวิเคราะห์หรือวลักษณ์ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : get something over with

บทแปลภาษาไทย : จบ ๖ ชะที

[+อาการ]

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+การกระทำ]

[+ล้นสุด]

[+ล้นสุด]

จากตัวอย่าง (4) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ get something over with หมายถึง ทำให้เสร็จ ล้นสุด ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น จบๆ ชะที หมายถึง ทำให้เสร็จ ล้นสุด เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ จบๆ ชะที สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่

เหมือนกัน คือ ทำให้เสร็จ ล้นสุด มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+ล้นสุด] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

(5) give a hand

Merriman : Don't just stand there. Give me a hand with the canopy.

อย่ายืนเฉยสิ มาช่วยผมใส่หลังคารถ

Burkett : Mary? Merriman? Are you ready?

แมรี่ เมอร์ริแมน พร้อมหรือยัง

(Gosford Park, p. 1)

สำนวนภาษาอังกฤษ : give a hand

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : help a person (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 135) (= ช่วยเหลือ)

บทแปลภาษาไทย : ช่วย

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ช่วยเหลือ

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : give a hand

บทแปลภาษาไทย : ช่วย

[+อาการ]

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+การกระทำ]

[+แบ่งเบา]

[+แบ่งเบา]

[+สำเร็จ]

[+สำเร็จ]

จากตัวอย่าง (5) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ give a hand หมายถึง ช่วยเหลือ ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ช่วย หมายถึง ช่วยเหลือ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ช่วย สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ ช่วยเหลือ มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+แบ่งเบา] [+สำเร็จ] แสดง

ให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

ความหมายประจำรูปภาษาของสำนวนภาษาอังกฤษ หมายถึง ยื่นมือให้ เป็นการเปรียบเทียบการช่วยเหลือเป็นการยื่นมือให้ ซึ่งตรงกับสำนวนภาษาไทย คือ ยื่นมือ หมายถึง เข้าไปเพื่อเกี่ยวข้องด้วย เข้าไปเพื่อช่วยเหลือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, น. 909)

#### (6) good egg

Keaton : A friend of mine in New York tells me you knew Spook Hoolis.

เพื่อนในนิวยอร์กคนหนึ่งบอกว่านายรู้จักสปุก ฮอลลิส

Redfoot : I hear you did time with old Spook. Yeah, he was a good egg. I used to run a lot of dope for him. Fuckin' shame he got shived.

ที่ฉันได้ยินมานายใช้เวลากับสปุกมากเลย เป็นคนดีทีเดียวไม่ใช่หรือ ฉันเคยวิ่งส่งยาเสพติดให้เขา แ่่น้อยที่เขาติดเลย

(The Usual Suspects, p. 18)

สำนวนภาษาอังกฤษ : good egg

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : an amiable, basically nice person (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 142) (= คนที่น่าคบ)

บทแปลภาษาไทย : คนดี

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : คนที่มีนิสัยดี น่าคบ

การวิเคราะห์หรือรหัสลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : good egg

บทแปลภาษาไทย : คนดี

[+มีชีวิต]

[+มีชีวิต]

[+มนุษย์]

[+มนุษย์]

[+นิสัย]

[+นิสัย]

[+ดี]

[+ดี]

จากตัวอย่าง (6) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ good egg หมายถึง คนที่น่าคบ ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น คนดี หมายถึง คนที่มีนิสัยดี น่าคบ เป็นการแปลโดยการนำเอา

ใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ คนดี สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ คนที่มีนิสัยดี น่าคบ มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ ได้แก่ [+มีชีวิต] [+มนุษย์] [+นิสัย] [+ดี] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

นพพร สุวรรณพานิช (2542, น. 19) กล่าวว่าสำนวนภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับคนกับไข่ ถ้าเป็นคนดีใช้ good egg หากเป็นคนเลวใช้ bad egg หรือบางทีอาจใช้ rotten egg และหากเป็นปัญญาชนใช้ egghead

(7) put someone off

Rubert : He thinks I'm in it for the money.

เขาคิดว่าผมหวังเงิน

Jeremy : Of course he does. But you can't let that put you off.

แน่นอน แต่คุณจะทำไม่ได้

Rubert : He's much more of an obstacle than you think.

เขาเป็นก้างหินโตกว่าที่คุณคิด

Jeremy : Then you must overcome that, mustn't you?

คุณต้องฝ่าฟันให้ได้ใช่ไหม

(Gosford Park, p. 11)

สำนวนภาษาอังกฤษ : put someone off

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : to upset or distress someone (NTC's American Idioms Dictionary, p. 328) (= ทำให้รู้สึกไม่ดี ไม่สบายใจ หดกำลังใจ)

บทแปลภาษาไทย : ทำ

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ไม่มีกำลังใจจะสู้ (ราชบัณฑิตยสถาน, น. 508)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : put someone off

[+อาการ]

[+ความรู้สึก]

[-ดี]

[-มีกำลังใจ]

[-คาดหวัง]

บทแปลภาษาไทย : ท้อ

[+อาการ]

[+ความรู้สึก]

[-ดี]

[-มีกำลังใจ]

[-เบื่อ]

จากตัวอย่าง (7) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ put someone off หมายถึง ทำให้รู้สึกไม่ดี ไม่สบายใจ หดกำลังใจ ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ท้อ หมายถึง ไม่มีกำลังใจจะสู้ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ท้อ สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ รู้สึกหมดกำลังใจ มีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+ความรู้สึก] [-ดี] [-มีกำลังใจ] และมีอรรถลักษณะที่ต่างกัน กล่าวคือ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเป็นความหมายที่แสดงถึงการผิดหวังจากสิ่งที่คาดหวังไว้ มีอรรถลักษณะ [-คาดหวัง] ส่วนความหมายของบทแปลภาษาไทยเป็นความหมายที่แสดงถึงความรู้สึกเบื่อ มีอรรถลักษณะ [-เบื่อ] อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

(8) seize the day

Mary : You're not sorry, then? Even after the way things have turned out?

คุณไม่เสียใจที่เรื่องเป็นแบบนี้

Elsie : Nah. I'm not sorry. It's time for a change. Who knows? Could be the makin' of me.

What did he used to say? Carpe diem. Seize the day. What's up? What did I say? Where are you doing?

ฉันไม่เสียใจ มันถึงเวลาเปลี่ยนแล้ว ฉันอาจไปดีก็ได้ เขาพูดว่าไงนะ “ไขว่คว้า ทำให้ดีที่สุด” มีอะไรหรือ ฉันพูดอะไรผิด เธอจะไปไหน

(Gosford Park, p. 30)

สำนวนภาษาอังกฤษ : seize the day

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : to use an opportunity to do something that you want and not to worry about the future (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= ใช้โอกาสที่มีอยู่ทำในสิ่งที่ตนต้องการทำให้ดีที่สุดโดยไม่ต้องคิดถึงว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น)

บทแปลภาษาไทย : ทำให้ดีที่สุด

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : ใช้โอกาสที่มีอยู่ทำให้ดีที่สุดโดยไม่ต้องคิดถึงว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น  
การวิเคราะห์หรือรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : seize the day

บทแปลภาษาไทย : ทำให้ดีที่สุด

[+อาการ]

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+การกระทำ]

[+พยายาม]

[+พยายาม]

[+สุดความสามารถ]

[+สุดความสามารถ]

[-ขาดการณ์ล่วงหน้า]

[-ขาดการณ์ล่วงหน้า]

จากตัวอย่าง (8) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ seize the day หมายถึง ใช้โอกาสที่มีอยู่ทำในสิ่งที่ตนต้องการทำให้ดีที่สุดโดยไม่ต้องคิดถึงว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น ในบทแปลภาษาไทยพบว่า แปลเป็น ทำให้ดีที่สุด หมายถึง ใช้โอกาสที่มีอยู่ทำให้ดีที่สุดโดยไม่ต้องคิดถึงว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ทำให้ดีที่สุด สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ ใช้โอกาสที่มีอยู่ทำให้ดีที่สุดโดยไม่ต้องคิดถึงว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น มีอรรถลักษณะที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+พยายาม] [+สุดความสามารถ] [-ขาดการณ์ล่วงหน้า] แสดงให้เห็นว่าบทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

(9) slip into something

Clementine : Well, you choose the wine. I'll go find the bedroom and slip into something more Ruth.

ฉันคุณเลือกไวน์นะ ฉันจะเดินหาห้องนอน เปลี่ยนเสื้อผ้า ให้ดูเป็นรู้น้อยดีมัย

(Eternal Sunshine of the Spotless Mind, p. 34)

สำนวนภาษาอังกฤษ : slip into something

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : to quickly put on a piece of clothing (Cambridge International Dictionary of Idioms) (= สวมใส่เสื้อผ้าอย่างรวดเร็ว)

บทแปลภาษาไทย : เปลี่ยนเสื้อผ้า

ความหมายของบทแปลภาษาไทย : สวมใส่เสื้อผ้าอีกตัวหนึ่งแทนตัวเดิมที่ใส่อยู่

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : slip into something

บทแปลภาษาไทย : เปลี่ยนเสื้อผ้า

[+อาการ]

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+การกระทำ]

[+สวม]

[+สวม]

[+เสื้อผ้า]

[+เสื้อผ้า]

[+เร็ว]

[+เปลี่ยนแปลง]

จากตัวอย่าง (9) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ slip into something หมายถึง สวมใส่เสื้อผ้าอย่างรวดเร็ว ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น เปลี่ยนเสื้อผ้า หมายถึง สวมใส่เสื้อผ้าอีกตัวหนึ่งแทนตัวเดิมที่ใส่อยู่ เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ เปลี่ยนเสื้อผ้า สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ สวมใส่เสื้อผ้า มีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+สวม] [+เสื้อผ้า] และมีบางอรรถลักษณะที่ต่างกัน ได้แก่ อรรถลักษณะ [+เร็ว] และ [+เปลี่ยนแปลง] อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายที่ตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

(10) stick up

Young man : See, I got the idea last liquor store we stuck up. 'Member all those customers kept comin' in?

เอาละนี่ออกแล้ว จำตอนที่เรากลั่นร้านเหล้าครั้งสุดท้ายได้มั๊ย ลูกค้ายังเข้ามาเรื่อยๆ

Young woman : Yeah.

ใช่

(Pulp Fiction, p. 3)

สำนวนภาษาอังกฤษ : stick up

ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ : rob someone, especially at gunpoint (The American Heritage Dictionary of Idioms for Students of English, p. 350) (= ปล้นด้วยการใช้ปืน)

บทแปลภาษาไทย : ปล้น

ความหมายของสำนวนภาษาไทย : ใช้กำลังลอบมาหักโหม แย่งชิงเอาโดยไม่รู้ตัว

(ราชบัณฑิตยสถาน, น. 675)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะ :

สำนวนภาษาอังกฤษ : stick up

บทแปลภาษาไทย : ปล้น

[+อาการ]

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+การกระทำ]

[+เชิงทรัพย์]

[+เชิงทรัพย์]

[+ปืน]

จากตัวอย่าง (10) นี้ สำนวนภาษาอังกฤษ คือ stick up หมายถึง ปล้นด้วยการใช้ปืน ในบทแปลภาษาไทยพบว่าแปลเป็น ปล้น หมายถึง ใช้กำลังลอบมาหักโหม แย่งชิงเอาโดยไม่รู้ตัว เป็นการแปลโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลเป็นคำในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน คือ ปล้น สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ การปล้น มีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ ได้แก่ [+อาการ] [+การกระทำ] [+เชิงทรัพย์] และมีบางอรรถลักษณะที่ต่างกัน คือ [+ปืน] ซึ่งเป็นความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาแปลนี้มีความหมายตรงกับความหมายสำคัญของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการแปลแบบเอาความเป็นกลวิธีที่ผู้แปลนำเอาใจความสำคัญของความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปลโดยใช้คำ วลี หรือประโยคในภาษาไทยที่มีความหมายตรงกัน หรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนในภาษาอังกฤษมาแปล โดยที่คำแปล

นั้นไม่ได้จัดอยู่ในกลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ และไม่จัดเป็นกลวิธีการแปลแบบสำนวน จากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะ พบว่าสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยมีอรรถลักษณะที่ตรงกันมากหรือน้อยแตกต่างกันไป กล่าวคือ ในการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยบางสำนวนมีอรรถลักษณะตรงกันทุกอรรถลักษณะ บางสำนวนมีอรรถลักษณะตรงกันบางอรรถลักษณะ อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยนั้นสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะตรงกันทุกอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ seize the day แปลเป็น ทำให้ดีที่สุด สำนวนทั้งสองมีความหมายย่อยที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ คือ

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+พยายาม]

[+สุดความสามารถ]

[-คาดการณ์ล่วงหน้า]

การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะตรงกันบางอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ breadwinner แปลเป็น หาเลี้ยงครอบครัว สำนวนทั้งสองมีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ คือ

[+รับผิดชอบ]

[+ครอบครัว]

[+เงิน]

ในการแปลด้วยกลวิธีการแปลแบบเอาความนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลได้นำคำภาษาไทยปนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษและคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษมาแปล การแปลโดยการนำคำภาษาไทยปนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้แก่ shape up, work out, go off แปลเป็น พิตร่างกาย พิตหุ่น ไปเฝ้ากับชาวบ้าน ตามลำดับ การแปลโดยการนำคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษมาแปล ได้แก่ wait on, get through, cut back แปลเป็น เสิร์ฟ เช็ก ชิกแซก ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนกับบทแปลภาษาไทย พบว่าสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยมีอรรถลักษณะที่ตรงกัน ซึ่งสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ work out แปลเป็น พืดหุ่น เป็นการนำคำภาษาไทยปนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษมาแปล สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยมีอรรถลักษณะที่ตรงกัน คือ

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ร่างกาย]

[+ออกกำลัง]

[+แข็งแรง]

การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยที่นำคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษมาแปล เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ wait on แปลเป็น เสิร์ฟ มีอรรถลักษณะที่ตรงกัน คือ

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+ส่ง]

[+อาหาร]

[+บริการ]

นอกจากนี้ การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วยกลวิธีแบบเอาความนี้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลแปลโดยการใช้บริบทช่วยในการแปล กล่าวคือ บทแปลภาษาไทยนั้นไม่ใช่ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษโดยตรง แต่เมื่อปรากฏในบริบทการแปลแล้วสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ได้แก่ สำนวนภาษาอังกฤษ keep on, show up, foot the bill ซึ่งแปลเป็น ผ่านไม่เหลียวหลัง ได้ยินเสียง และรับเงิน ตามลำดับ พบในบริบทดังต่อไปนี้

Dennis Hope : I once hit a man in Dearborn, Michican. A hit-and-run. I hit him and kept on going. I don't know if he's alive or dead, but I'm sorry. Not a day goes by I don't see his face.

ฉันเคยขับรถชนคนที่มิชิแกน ชนแล้วหนี ผ่านไปไม่เหลียวหลัง ไม่ว่าเขาจะรอดหรือตาย ฉันเสียใจ ไม่มีสักวันที่ฉันไม่นึกถึงเขา

(Almost Famous, p. 55)

Kujan : He left you to stay behind and tell us he was dead. You saw him die, right? Or did you? You had to hide when the first police cars showed up. You heard the shot, just before the fire but you didn't see him die.

เห็นบอกว่าเห็นเขาตายแล้ว นายต้องซ่อนตัวถ้าได้ยินเสียงรถตำรวจแล้ว บอกว่าได้ยินเสียงปืนก่อนไฟจะลุก แต่ก็ไม่เห็นว่าเขาตาย

(The Usual Suspects, p. 32)

Elsie : Cause she's a snobbish cow. Cause she-she looks down on anyone who got to the top with drains and hard work. Just like she looks down on her husband, except when it's time to foot the bills. And then she's got her hand out, all right.

ก็เธอหัวสูงนะสิ เธอดูถูกทุกคนที่มีสมองและขยันจนได้ดี เธอดูถูกสามีตัวเอง ยกเว้นตอนรับเงิน เธอเหมือนขอเลย

(Gosford Park, p. 4)

#### 4.1.4 กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์

การแปลโดยการทับศัพท์เป็นการแปลโดยใช้วิธีการถ่ายเสียงและถอดอักษรของคำ หรือวลีจากภาษาต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปล ซึ่งผู้อ่านในภาษาฉบับแปลมีความคุ้นเคย และสามารถเข้าใจความหมายของคำที่นำมาทับศัพท์เหล่านี้ได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาตามแนวคิดเรื่องการแบ่งกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark, 1981) สามารถจัดการแปลโดยการทับศัพท์อยู่ในประเภทการแปลเชิงสื่อสาร ซึ่งเป็นการแปลที่ผู้แปลสามารถเพิ่มรายละเอียด หรือสรุปความ

ได้เพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับในสิ่งเดียวกันกับที่ผู้อ่านต้นฉบับได้รับ และผู้แปลยังสามารถเลือกใช้ภาษาที่ใช้ในสังคมของผู้อ่านฉบับแปลได้ จากผลการศึกษาพบการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย 2 สำนวนเท่านั้นที่ใช้กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ ได้แก่

(1) take care of

Jules : Why you so interested in big man's wife?

ทำไมนายถึงได้สนใจเมียเจ้านายนักวะ

Vincent : Well, when he's gone, he wants me to take care of Mia.

เขาสั่งให้ฉันช่วยเทคแคร์เมียเขาตอนที่เขาไม่อยู่

(Pulp Fiction, p. 6)

(2) back up

Bob : Myumi, how are you ? I'm Bob.

มายูมิ สวัสดี ผมบ๊อบ

Charlie : Bob. From United States, man

บ๊อบมาจากอเมริกาพวกเรา

Bob : Maybe you'd like to sing back up for me?

บางที คุณอาจร้องแบ็คอัพให้ผม

(Lost in Translation, p. 17)

กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์เป็นการแปลโดยใช้วิธีการถ่ายเสียงและถอดอักษรของคำหรือวลีจากสำนวนภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย ซึ่งผู้อ่านในภาษาฉบับแปลมีความคุ้นเคย และสามารถเข้าใจความหมายของคำที่นำมาทับศัพท์ได้ตรงกับความต้องการสื่อของสำนวนภาษาอังกฤษ

#### 4.1.5 กลวิธีการแปลแบบละความ

กลวิธีการแปลแบบละความเป็นการแปลที่ผู้แปลข้ามหรือไม่แปลสำนวนที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับ ซึ่งตามแนวคิดเรื่องการจำแนกกลวิธีการแปลของนิวมาร์ก (Newmark, 1981) กล่าวถึงกลวิธีการแปลแบบละความไว้ว่า ผู้แปลสามารถจะได้หากพบว่าสำนวนในภาษาต้นฉบับ

เป็นสำนวนที่ทำให้ข้อความเกิดความเย็นเยื่อ หรือไม่สามารถหาถ้อยความหรือสำนวนในภาษาฉบับแปลที่มีระดับที่เทียบเคียงกับต้นฉบับได้ จากผลการศึกษาพบการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเพียง 8 สำนวนที่ใช้กลวิธีการแปลแบบละความ ได้แก่

(1) chin up

Lady Trentham : Goodbye, my dear.

ลาก่อน อย่าเศร้าสิ

Lord Stockbridge : Get in, Bennett.

ขึ้นรถ เบนเน็ตต์

Lady Trentham : Chin up. Chin up. Heavens, what a relief to be going.

(Gosford Park, p. 34)

(2) come up

English Dave : Comin' up. I hear you're taking Mia out tomorrow?

ได้ยินมาว่านายจะพามีอาไปเที่ยวพรุ่งนี้

(Pupl Fiction, p. 9)

(3) end up

Carolyn : --everyone here is with their spouse or their significant other. How would it look for if I showed up with no one?

ทุกคนที่มางานนี้ก็ต้องการแฟนมา ฉันจะฉายเดี่ยวได้อย่างไร

Lester : Well, you always end up ignoring me and going off—

เดี่ยวคุณก็ทิ้งผมไปเฝ้าท์กับชาวบ้านอยู่แล้ว

(American Beauty : 15)

Jane : Do you need a ride?

กลับด้วยกันมั๊ย

Angela : Are you crazy? I don't want to end up hacked to pieces in a dumpster somewhere.

จะบ้าเหอ ฉันไม่อยากเป็นศพถูกผ่านลงถังขยะหรอกนะ

Ricky : It's okay. I'll walk. But thanks.

ฉันจะเดินกลับบ้านเอง ชอบใจนะ

Angela : Yeah, see? He doesn't want to go anyway. C'mon, let's go.

เห็นมะ เขาไม่อยากจะไป เร็วไปกัน

(American Beauty, p. 27)

Ricky : If I had to go to New York. To live. Tonight. Would you come with me?

ถ้าฉันต้องไปอยู่นิวยอร์ก ไปอยู่เลย คืนนี้เธอจะไปกับฉันมั๊ย

Jane : Yes.

ไปสิ.

Angela : You guys can't be serious. You're just a kid. And he's like, a mental case. You'll end up living in a box on the street.

พวกเธอจะทำอย่างนั้นไม่ได้นะ เธอยังเป็นเด็ก และเค้าก็มีปัญหาทางจิต เธอจะต้องไปนอนบนกล่องข้างถนนนะ

Jane : I'm no more a kid than you are! We can use my plastic surgery money.

ฉันไม่ได้เด็กไปกว่าเธอเลยสักนิดเดียว เราใช้เงินที่ฉันเก็บไว้ก็ได้

(American Beauty, p. 44)

(4) fuck you

Vincent : How many?

นวตมาเยอะแล้วไซ้มั๊ย

Jules : Fuck you.

Vincent : Would you give me a foot massage – I'm kinda tired.

ฉันเพลียจริงๆ นวดตีนให้หน่อยสิ

(Pulp Fiction, p. 6)

(5) go off

Jules : Why the fuck did you do that?

ทำไมแกทำอย่างนี้วะ

Vincent : - Chill out, man, it was an accident, okay? You hit a bump or somethin' and the gun went off.

ใจเย็นสิเพื่อน มันอุบัติเหตุ รถคงตกหลุมอะไรสักอย่าง

(Pulp Fiction, p. 36)

(6) rip off

McManus : Give me the keys, you motherfucking, cocksucking pile of shit, or I'll rip off your

แล้วเอากุญแจบ้านนั้นมาให้ฉัน เข้าใจมั๊ยไอ้เฮงชวยเอ๊ย

(The Usual Suspects, p. 4)

(7) shut up

Voice : SHUT UP IN THERE. Alright, you all know the drill. When your number is called, step forward and repeat the phrase you've been given. Understand?

ทุกคนก็ทำงานทั้งนั้นนี่ เมื่อถูกเรียก ก็ก้าวไปข้างหน้าแล้วทวนคำสั่งที่ได้รับ

(The Usual Suspects, p. 4)

Keaton : Everyone shut up. I'm ready. McManus, you better be set up in ten seconds.

แม้ความถี่ต้องเรียบร้อยใน 10 วินาที

McManus : I'm there.

พร้อมแล้ว

(The Usual Suspects, p. 27)

(8) wind up

Kujan : The small matter of a stolen truck-load of guns that wound up on a boat to Ireland last night.

เรื่องเล็กน้อย แค่ว่าที่ขโมยมาบรรทุกปืนเต็มคัน

(The Usual Suspects, p. 4)

กลวิธีการแปลแบบละความนั้นเป็นการแปลที่ผู้แปลข้ามหรือไม่แปลสำนวนที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนวนภาษาอังกฤษเป็นสำนวนที่ทำให้ข้อความเกิดความเยิ่นเย้อ หรือไม่สามารถหาถ้อยความ หรือสำนวนภาษาไทยที่มีระดับที่เทียบเคียงกับต้นฉบับมาแปลได้

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จำนวน 9 เรื่อง สามารถจำแนกออกเป็น 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ กลวิธีการแปลแบบสำนวน กลวิธีการแปลแบบเอาความ กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ และกลวิธีการแปลแบบละความ

จากการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทย พบว่าผู้แปลได้แปลโดยยังคงรักษาความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษเอาไว้ กล่าวคือ บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลได้แปลจากสำนวนภาษาอังกฤษนั้นมีความหมายที่ต้องการสื่อตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเห็นได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษกับบทแปลภาษาไทยด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะ ผลการวิเคราะห์พบว่า สำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยมีอรรถลักษณะที่ตรงกันมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

ก.การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะของสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยตรงกันทุกอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ seize the day แปลเป็น ทำให้ดีที่สุด สำนวนทั้งสองมีความหมายย่อยที่ตรงกันทุกอรรถลักษณะ คือ

[+อาการ]

[+การกระทำ]

[+พยายาม]

[+สุดความสามารถ]

[-คาดการณ์ล่วงหน้า]

ข.การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยที่มีอรรถลักษณะของสำนวนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยตรงกันบางอรรถลักษณะ เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ not have a pot to piss in แปลเป็น ไร้แห่ง สำนวนทั้งสองมีอรรถลักษณะที่ตรงกันบางอรรถลักษณะ คือ

[+สภาพ]  
 [-รวม]  
 [+มาก]

อย่างไรก็ตาม บทแปลภาษาไทยที่ผู้แปลนำมาใช้แปลสำนวนภาษาอังกฤษนั้นสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกับ ความหมายของสำนวนภาษาอังกฤษ

4.2 การเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบทภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล Academy Awards สาขาบทภาพยนตร์ดั้งเดิมยอดเยี่ยม ค.ศ. 1994-2004 และได้รับการแปลเป็นภาษาไทยจำนวน 9 เรื่อง พบว่ามีจำนวนสำนวนภาษาอังกฤษทั้งสิ้น 274 สำนวน และพบว่ามีกลวิธีที่ใช้ในการแปล 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ กลวิธีการแปลแบบสำนวน กลวิธีการแปลแบบเอาความ กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ และกลวิธีการแปลแบบละความ

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะแสดงการเปรียบเทียบจำนวนการใช้กลวิธีการแปลต่าง ๆ ทั้ง 5 กลวิธีว่ากลวิธีใดใช้ในการแปลมากหรือน้อยต่างกัน โดยแสดงค่าสถิติเป็นร้อยละจากจำนวนการแปลที่พบทั้งหมด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1

การเปรียบเทียบจำนวนการใช้กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

| กลวิธี   | จำนวน (ครั้ง) | ร้อยละ |
|----------|---------------|--------|
| เอาความ  | 282           | 77.47  |
| สำนวน    | 51            | 14.01  |
| คำต่อคำ  | 18            | 4.95   |
| ละความ   | 11            | 3.02   |
| ทับศัพท์ | 2             | 0.55   |
| รวม      | 364           | 100    |

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความมากที่สุด จำนวน 282 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.47 ของจำนวนการแปลทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบสำนวน จำนวน 51 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.01 กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ จำนวน 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.95 กลวิธีการละความ จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.02 และกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.55 ตามลำดับ

กลวิธีการแปลสำนวนจากบทภาพยนตร์อังกฤษเป็นภาษาไทยทั้ง 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการแปลแบบเอาความ กลวิธีการแปลแบบสำนวน กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ กลวิธีการแปลแบบละความ และกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.2-4.6

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความพบทั้งสิ้น 219 สำนวน และปรากฏการใช้จำนวนทั้งสิ้น 282 ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ         | บทแปลภาษาไทย          |
|--------------|-------------------------|-----------------------|
| เอาความ      | a clean break           | เลิกกรา               |
|              | ask for                 | ขอ                    |
|              | ask out                 | ออกปากชวนเธอเที่ยว    |
|              | back off                | ไปให้ไกล ๆ ดีนเลย     |
|              | back up                 | ส่งรถสายตรวจไป        |
|              | behind's someone's back | ลับหลัง               |
|              | be in the same ballpark | เหมือนกันทั้งนั้นแหละ |
|              | be mixed up             | เกี่ยวข้อง            |
|              | be pissed off           | ปลดทุกข์              |
|              |                         | โกรธ                  |
|              |                         | โมโหและโทสะ           |
|              | big deal                | ดั่ง                  |
|              | big time                | ชื่อดัง               |
|              | blow over               | เผาทำลาย              |
|              | breadwinner             | หาเลี้ยงครอบครัว      |

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ                   | บทแปลภาษาไทย |
|--------------|-----------------------------------|--------------|
| เอาความ      | break-in                          | การจู่โจม    |
|              | break it up                       | พอที         |
|              | break up                          | เลิก         |
|              |                                   | การแตกแยก    |
|              |                                   | สัญญาขาด     |
|              | bullshit                          | ไร้สาระ      |
|              | burn down                         | เผาทำลาย     |
|              | call off                          | ยกเลิก       |
|              | call up                           | โทร          |
|              | calm down                         | สงบ          |
|              | carry off                         | ถนอม         |
|              | cave in                           | ย่อยวบ       |
|              | check out                         | ตรวจลอบ      |
|              |                                   | จ้องวัง      |
|              | cheer someone up                  | ร่าเริง      |
|              | clean up                          | เช็ด         |
|              | clear off                         | เอาออกไป     |
|              | come across                       | พบ           |
|              |                                   | บังเอิญไปเจอ |
|              |                                   | เจอ          |
|              | come up with someone or something | คิดขึ้น      |
|              | cool it                           | เลิกติดต่อ   |
|              | cop-out                           | เดินหนี      |
|              | count on                          | พึ่ง         |

## ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

## กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ       | บทแปลภาษาไทย              |
|--------------|-----------------------|---------------------------|
| เอาความ      | crazy for             | หลง                       |
|              | cut back              | ซีกแซก                    |
|              | cut corners           | ลดค่าใช้จ่าย              |
|              | cut down on something | ประหยัด                   |
|              | cut out               | เหมาะ                     |
|              | cut to the chase      | พูดมาตรง ๆ                |
|              | damn well             | อยู่แล้ว                  |
|              | deadline              | กำหนดส่งงาน               |
|              | deal with             | จัดการ                    |
|              | do someone's best     | พยายาม                    |
|              |                       | ทำเต็มที่                 |
|              | do the honors         | ให้เกียรติ                |
|              | downhill from here    | จากนี้ชีวิตผมมีแต่จะลงต่ำ |
|              | dress up              | แต่งตัว                   |
|              | drop off              | แวะส่ง                    |
|              | duck out              | หลบ                       |
|              | end up                | หลุดไปให้ได้              |
|              | fall in love          | หลงรัก                    |
|              | figure out            | หา                        |
|              |                       | คิดออก                    |
|              | fill out              | ใส่                       |
|              |                       | กรอก                      |
|              | find out              | รู้ว่า                    |
|              |                       | รู้                       |
|              |                       | สืบดู                     |

## ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

## กลวิธีการแปลจำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ           | บทแปลภาษาไทย  |
|--------------|---------------------------|---------------|
| เอาความ      | fire away                 | เริ่ม         |
|              | fit someone in            | นัดให้        |
|              | flea market               | ตลาด          |
|              | foot the bill             | รับเงิน       |
|              | for the best              | ดีที่สุด      |
|              | freak out                 | ผวา           |
|              | from now on               | หลังจากวันนี้ |
|              | fuck around               | เบือเต็มที่   |
|              |                           | เล่น          |
|              |                           | ทำเล่น        |
|              | fuck off                  | ไล่หัวไป      |
|              | fuck you                  | ระยำ          |
|              |                           | ไอ้จิ้งเอ๊ย   |
|              | full of oneself           | หยิ่ง         |
|              | get a rise out of someone | ต้อรอง        |
|              | get away                  | หนี           |
|              |                           | ไปจากที่นี่   |
|              | get back                  | กลับมา        |
|              | get back to someone       | โทรกลับ       |
|              | get in                    | ขึ้นรถ        |
|              | get into                  | จะเป็น        |
|              |                           | มาอยู่ตรงนี้  |
|              | get in touch              | ติดต่อ        |
|              | get it                    | นี่ออกแล้ว    |
|              | get on                    | ขึ้น          |

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)  
กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ           | บทแปลภาษาไทย       |
|--------------|---------------------------|--------------------|
| เอาความ      | get on with it            | ทำงานสิยะ          |
|              |                           | ทำงานไปเถอะ        |
|              | get out                   | รีบออกไป           |
|              | get out of                | รีบออกไป           |
|              |                           | ไปจาก              |
|              | get out of someone's face | ไปให้พ้นหน้าฉัน    |
|              | get rid of                | กำจัด              |
|              | get something over with   | จบๆ ซะที           |
|              | get through               | เช็ด               |
|              | get up                    | ตื่น               |
|              | give a hand               | ช่วย               |
|              | give away                 | ยกให้              |
|              | give it a rest            | เพลๆ               |
|              | give up                   | เลิก               |
|              | give up on                | ตัดโอกาส           |
|              |                           | เลิกรอ             |
|              | good egg                  | คนดี               |
|              | go off                    | ลั่น               |
|              |                           | ไปเม้าท์กับชาวบ้าน |
|              |                           | เลิก               |
|              | go on and on              | ร้องไม่เลิก        |
|              | go out of someone's mind  | จะบ้าตาย           |
|              | go out with someone       | ไปกับ              |
|              |                           | ควง                |
|              | go over                   | คุย                |

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)  
กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ   | บทแปลภาษาไทย   |
|--------------|-------------------|----------------|
| เอาความ      | go up             | ระเบิดขึ้นมา   |
|              | hang around       | อยู่กับ        |
|              | hang in there     | อดทน           |
|              | hang on to        | แลกกับ         |
|              | hang up           | วางหู          |
|              |                   | วาง            |
|              | have a crush on   | ชอบ            |
|              |                   | หลงเสน่ห์      |
|              | have a good time  | สนุกมาก        |
|              | head start        | เริ่ม          |
|              | hear of           | รู้ว่า         |
|              |                   | ได้ยิน         |
|              |                   | ได้ยินชื่อ     |
|              |                   | รู้จัก         |
|              | hear someone out  | รู้ความคืบหน้า |
|              | help out          | ช่วย           |
|              | hit and run       | ชนแล้วหนี      |
|              | hold down         | เบาน้อย        |
|              | hold on           | เดี๋ยวก่อน     |
|              |                   | หยุดก่อน       |
|              | hold out on       | จัดการ         |
|              | hurry up          | เร็วเข้า       |
|              |                   | เร็วหน่อย      |
|              | I beg your pardon | โทษทีเถอะ      |
|              |                   | ขอโทษนะ        |

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)  
กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ           | บทแปลภาษาไทย       |
|--------------|---------------------------|--------------------|
| เอาความ      |                           | ว่ายังไง           |
|              |                           | ขอโทษครับ          |
|              | in advance                | ล่วงหน้า           |
|              | in and out                | ไปๆ มาๆ เข้าๆ ออกๆ |
|              | in charge of              | คนเฝ้า             |
|              | in common                 | คล้ายๆ กัน         |
|              | in good hands             | ปลอดภัยดี          |
|              | in private                | คนเดียว            |
|              |                           | เป็นส่วนตัว        |
|              | in public                 | ต่อหน้าคนอื่น ๆ    |
|              | (not) in stock            | หมด                |
|              | joint                     | บุหรี              |
|              | keep down                 | ข่ม                |
|              | keep in touch             | ยังเจอ             |
|              |                           | ติดต่อกัน          |
|              | keep off                  | ปิด                |
|              | keep on                   | ทำต่อ              |
|              |                           | แผ่นไม่เหลียวหลัง  |
|              | keep someone's mouth shut | ไม่พูด             |
|              | kick out                  | ไล่ออก             |
|              | knock it off              | พอทีเถอะ           |
|              | knock off                 | ลดราคา             |
|              |                           | ลบ                 |
|              | leave out of something    | ทิ้ง               |

## ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

## กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ        | บทแปลภาษาไทย |
|--------------|------------------------|--------------|
| เอาความ      | look after             | ดู           |
|              |                        | ดูแล         |
|              | look down on           | ดูถูก        |
|              | look for               | หา           |
|              |                        | ตามหา        |
|              |                        | มองหา        |
|              |                        | ต้องการ      |
|              | look out               | ระวัง        |
|              | look out for           | ดูแล         |
|              | look over              | ตรวจหา       |
|              | make a crack           | ล้อเลียน     |
|              | make a fool of         | ทำตัวโง่เง่า |
|              | make an appointment    | นัด          |
|              | make a note of         | จดบันทึก     |
|              | make a scene           | ได้ยวคนมอง   |
|              | make friends           | เป็นเพื่อน   |
|              | make fun of            | ล้อ          |
|              | make out               | ออกมา        |
|              | make sense             | มีเหตุผล     |
|              | make up someone's mind | ตัดสินใจ     |
|              | miss out               | มาไม่ทัน     |
|              | mix up                 | สับสน        |
|              |                        | พุดไม่ชัด    |
|              | moot point             | แย้ง         |
|              | muck up                | ทำพัง        |

## ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

## กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ      | บทแปลภาษาไทย    |
|--------------|----------------------|-----------------|
| เอาความ      | not give a damn      | ไม่สน           |
|              |                      | ไม่สนใจ         |
|              | not give a shit      | ไม่สนใจ         |
|              | nuts                 | ยี้วะ           |
|              | right off the bat    | บอกก่อนเลย      |
|              | open up              | แกะดู           |
|              | out of question      | เป็นไปได้       |
|              | out of sorts         | อารมณ์ไม่ค่อยดี |
|              | over and done with   | สิ้นสุดลง       |
|              | over and over again  | ซ้ำ             |
|              | pay off              | กำไร            |
|              | pick someone's brain | ฝึกปรีหมั่นสมอง |
|              | pick up              | ตามจับ          |
|              |                      | รับ             |
|              | play out             | เป็นไปได้ตาม    |
|              | point out            | ว่า             |
|              | pop off              | ยิงออกไป        |
|              | puff piece           | เขียนย่อ        |
|              | pull away            | ออกมา           |
|              | pull out             | ถอนเงิน         |
|              | pull over            | จอดรถ           |
|              | put in a word        | คุย             |
|              | put someone off      | หื้อ            |
|              | put someone in touch | แนะนำ           |
|              | put up with          | ทน              |

## ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

## กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ         | บทแปลภาษาไทย    |
|--------------|-------------------------|-----------------|
| เอาความ      | round up                | รวมเข้า         |
|              | run out of              | หมด             |
|              | run out on              | ริบแผ่น         |
|              | rush off someone's feet | ยุ่ง            |
|              | save someone's bacon    | ไม่ล้มละลาย     |
|              | seize the day           | ทำได้ดีที่สุด   |
|              | set down                | ลง              |
|              | set up                  | จัดการ          |
|              |                         | เรียบร้อย       |
|              | shape up                | ฟิตร่างกาย      |
|              | short and sweet         | สั้นแต่จับใจ    |
|              | show up                 | ได้ยินเสียง     |
|              |                         | โผล่มา          |
|              | shut up                 | หยุดนะ          |
|              |                         | เงียบเถอะ       |
|              |                         | เงียบน่า        |
|              |                         | หยุดไม้         |
|              | sleep over              | ค้าง            |
|              | slip into something     | เปลี่ยนเสื้อผ้า |
|              | sneak up on             | ย่องมาเงียบ ๆ   |
|              | soft on                 | หงอ             |
|              | someone's kidding       | ล้อเล่น         |
|              | son of a bitch          | ไอ้สารเลว       |
|              | sooner or later         | ไม่ช้าไม่นาน    |
|              | spit something out      | ริบพูดออกมา     |

## ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

## กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ            | บทแปลภาษาไทย       |
|--------------|----------------------------|--------------------|
| เอาความ      | start over                 | ตั้งต้นใหม่        |
|              | stay up late               | นอนดึก             |
|              | stick up                   | ปล้น               |
|              | take a break               | ห่าง               |
|              | take care                  | โชคดีนะ            |
|              | take care of               | จัดการ             |
|              |                            | จัดแจง             |
|              |                            | รับผิดชอบ          |
|              |                            | ดูแล               |
|              | take off                   | ถอด                |
|              |                            | ถอดออก             |
|              | take someone's word for it | เชื่อฉัน           |
|              | take out                   | พาไป               |
|              |                            | พาไปเที่ยว         |
|              |                            | บุกไปเอา           |
|              |                            | ชวนออกไป           |
|              | tape up                    | ติด                |
|              | throw away                 | ทิ้ง               |
|              | throw up                   | อ้วก               |
|              | to boot                    | ด้วย               |
|              | tongue-tied                | อึกอักไม่กล้าพูด   |
|              | tough luck                 | โชคร้าย            |
|              | travel light               | ขนเสื้อผ้ามาน้อยดี |
|              | turn around                | กลับไป             |
|              | turn off                   | ปิด                |

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)  
กลวิธีการแปลจำนวนภาษาอังกฤษแบบเอาความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ                     | บทแปลภาษาไทย         |
|--------------|-------------------------------------|----------------------|
| เอาความ      | turn on                             | เปิด                 |
|              | turn out                            | ปิด                  |
|              |                                     | ตกลง                 |
|              |                                     | กลายเป็นว่า          |
|              |                                     | กลายเป็น             |
|              | turn over                           | คว่ำลง               |
|              | wait on                             | เสิร์ฟ               |
|              | well off                            | รวย                  |
|              | what's the matter                   | เป็นอะไรไป           |
|              | what's up                           | มีอะไร               |
|              |                                     | ใจ                   |
|              | what's wrong                        | เป็นอะไรไป           |
|              | what the hell                       | มันบ้าอะไรนะ         |
|              | wipe out                            | ทำลาย                |
|              | work out                            | เรียบร้อย            |
|              |                                     | เป็นผล               |
|              |                                     | ฟิตหุ่น              |
|              |                                     | บริหารร่างกาย        |
|              | wrap something up                   | จบ ๆ ซะที            |
|              | you can't make bricks without straw | แต่งเท่าไรก็คงไม่สวย |

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบสำนวนพบทั้งสิ้น 45 สำนวน และปรากฏการใช้จำนวนทั้งสิ้น 51 จำนวน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบสำนวน

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ         | บทแปลภาษาไทย           |
|--------------|-------------------------|------------------------|
| สำนวน        | a blow job              | เป่าปี่                |
|              | bark up the wrong tree  | ตาแซ่แม่               |
|              | be fucked up            | เฮงชวยชะมัด            |
|              | behind someone's back   | ลับหลัง                |
|              | big deal                | เรื่องซีผิง            |
|              | blow someone's mind     | อกแตก                  |
|              | build up                | เว่อรี                 |
|              | calm down               | ใจเย็น ๆ               |
|              |                         | เย็นไว้                |
|              | cash in someone's chips | โยนไพ่แจ่ง ๆ ในมือทิ้ง |
|              | chill out               | ใจเย็น                 |
|              |                         | เย็นไว้                |
|              | come clean              | ใสสะอาด                |
|              | die for                 | อยากใจจะขาด            |
|              | drink up                | กระดก                  |
|              | drool over              | ห้วง                   |
|              | end up somewhere        | ลงเอย                  |
|              | fall for                | ปิ้ง                   |
|              | freak out               | ประสาท                 |
|              |                         | ประสาทเสีย             |
|              |                         | ขวัญกระเจิง            |
|              |                         | ใจสัน                  |

## ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

## กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบสำนวน

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ                | บทแปลภาษาไทย             |
|--------------|--------------------------------|--------------------------|
| สำนวน        | fuck up                        | เล่่งงาน                 |
|              | full of shit                   | แต่งเรื่อง               |
|              | get through                    | อ่อนข้อ                  |
|              | go out of                      | หมดยุค                   |
|              | go to hell                     | ติดร่างแห                |
|              | hang out with                  | สิงอยู่กับ               |
|              | hard-hearted                   | ใจดำ                     |
|              | have a heart                   | อย่าใจดำ                 |
|              | have enough on someone's plate | ใจดี                     |
|              | jerk off                       | ช่วยตัวเอง               |
|              | jump someone's bones           | ฝัน                      |
|              | kick in                        | ออกฤทธิ์                 |
|              | like gangbusters               | หยั่งกะพวกมือปราบอันธพาล |
|              | make a difference              | เปลี่ยนใจ                |
|              | make someone's head spin       | ตั้งตัวไม่ทัน            |
|              | mellow out                     | ใจเย็น                   |
|              | not have a pot to piss in      | ไร้แห่ง                  |
|              | play into the hands of         | เสี่ยงกับเงื้อมมือ       |
|              | show up                        | ฉาย                      |
|              | shut up                        | หุบปาก                   |
|              |                                | คำปิดปาก                 |
|              | speak out of turn              | พูดผิดหู                 |
|              | take it easy                   | ใจเย็น ๆ                 |
|              | throw in the towel             | อำลางการ                 |

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบสำนวน

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ | บทแปลภาษาไทย |
|--------------|-----------------|--------------|
| สำนวน        | toffee-nosed    | หัวสูง       |
|              | walk out in     | ข้ามหัว      |
|              | warm up         | อุ่นเครื่อง  |
|              | wear out        | อ่อนใจ       |
|              | whack out       | ขยับมัน      |

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบคำต่อคำพบทั้งสิ้น 17 สำนวน และปรากฏการใช้จำนวนทั้งสิ้น 18 ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบคำต่อคำ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ        | บทแปลภาษาไทย      |
|--------------|------------------------|-------------------|
| คำต่อคำ      | big deal               | เรื่องใหญ่        |
|              | (no) big deal          | เรื่องเล็ก        |
|              | big time               | ครั้งใหญ่         |
|              | do someone's best      | ทำให้ดีที่สุด     |
|              | dream come true        | ฝันที่เป็นจริง    |
|              | grow up                | โต                |
|              | in the middle of       | ระหว่าง           |
|              | junk food              | อาหารขยะ          |
|              | kick out               | เตะออกจาก         |
|              | learn someone's lesson | รู้บทเรียน        |
|              | ocean of something     | ห้วงสมุทรแห่งเวลา |
|              | read someone's mind    | อ่านใจ            |
|              | save someone's life    | ช่วยชีวิต         |

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบคำต่อคำ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ                  | บทแปลภาษาไทย      |
|--------------|----------------------------------|-------------------|
| คำต่อคำ      | sell someone's soul to the devil | ขายวิญญาณให้ซาตาน |
|              | sixth sense                      | สัมผัสที่ 6       |
|              | son of a bitch                   | ไอ้ลูกหมา         |
|              | the oldest trick in the book     | ลูกไม้เก่าในตำรา  |
|              | write out                        | เขียน             |

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบละความพบทั้งสิ้น 8 สำนวน และปรากฏการใช้จำนวนทั้งสิ้น 11 ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบละความ

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ | บทแปลภาษาไทย |
|--------------|-----------------|--------------|
| ละความ       | chin up         |              |
|              | come up         |              |
|              | end up          |              |
|              | fuck you        |              |
|              | go off          |              |
|              | rip off         |              |
|              | shut up         |              |
|              | wind up         |              |

กลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบทับศัพท์พบทั้งสิ้น 2 สำนวน และปรากฏการใช้จำนวนทั้งสิ้น 2 ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6

ตารางแสดงกลวิธีการแปลสำนวนภาษาอังกฤษแบบทับศัพท์

| กลวิธีการแปล | สำนวนภาษาอังกฤษ | บทแปลภาษาไทย |
|--------------|-----------------|--------------|
| ทับศัพท์     | back up         | แบ็คอัพ      |
|              | take care of    | เทคแคร์      |

กล่าวโดยสรุป ในการศึกษาครั้งนี้กลวิธีที่ใช้ในการแปลมากที่สุด คือ กลวิธีการแปลแบบเอาความ เนื่องจากลักษณะของวัฒนธรรม มุมมอง ประสบการณ์ของแต่ละสังคมที่ต่างกัน ทำให้อาจไม่มีสำนวนที่เหมือนกันหรือไม่มี ความหมายที่ต้องการสื่อเหมือนกับสำนวนในภาษาต้นฉบับเพียงพอที่จะนำมาแปลได้ครบทุกสำนวน อีกทั้งในบางสำนวนไม่สามารถใช้กลวิธีการแปลแบบคำต่อคำ หรือแบบทับศัพท์สื่อความหมายของสำนวนได้อย่างครบถ้วน ชัดเจน ซึ่งอาจนำไปสู่การเข้าใจความหมายผิดพลาดได้ จึงจำเป็นต้องถ่ายทอดความหมายโดยการนำเอาใจความสำคัญของความหมายที่ต้องการสื่อของสำนวนภาษาอังกฤษมาใช้ในการแปล ซึ่งทำให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อของสำนวนได้มากกว่า